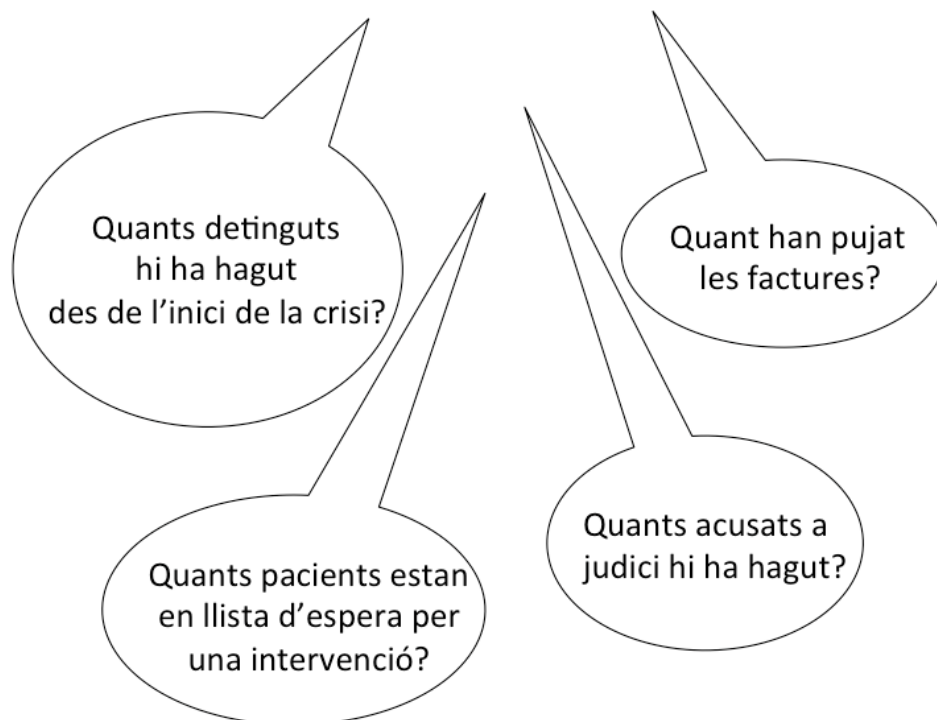

Què ens estan robant amb l'excusa de la crisi?

Informe Estadístic (2008-2012)

VIOLÈNCIA i RETALLADES

a Catalunya
des de l'inici de la crisi a l'actualitat

FANZINE DE PENSAMENT CRÍTIC

Autors dels articles: Patrick Jane, HP (Habemus Represión),
Héctor TM, Valentí Company, A.Z., Laura Sánchez

De què va aquest fanzine?

L'objectiu d'aquest fanzine és difondre articles sobre pensament crític amb suficient profunditat i amb una perspectiva de mig i llarg termini. Es publicarà cada quatre mesos de manera gratuïta.

En els últims temps, estem abocats a un consumisme noticier que sovint atabala les anàlisis àmplies de reflexió serena i punyent. Però són aquest tipus d'anàlisis les que ens poden oferir alguna indicació per orientar-nos entre l'allau diari –i al minut- de continúes novetats informatives. No parlem només dels mitjans de comunicació del poder, parlem també del bombardeig de notícies que impera en el món de les xarxes socials virtuals, fomentades i controlades precisament per les elits polítiques i financeres.

Massa vegades, els moviments socials s'adapten a aquest soroll estrident d'acumulació inabastable de notícies, anuncis i campanyes esperonades per un alarmisme permanent. En aquest sentit, des de les diferents sensibilitats d'una esquerra radical autocrítica, el present fanzine vol fer sonar un brogit d'idees que, generalment, no podem escoltar entre els pistons de les notícies fugisseres i instantànies. Volem donar veu creativa a un brogit que vagi *in crescendo* per poder encarar les nostres lluites amb solidesa i coherència. Pensem que els brogits de fons que surten de les esclatxes ens poden enlairar i guiar en les rutes adequades per erradicar el capitalisme i construir una societat més justa.

Escriu les teves reflexions!

Si et ve de gust enviar-nos les teves anàlisis de pensament crític, et demanem que ens escriguis un correu a brogit@riseup.net.

Els articles tindran una durada màxima d'uns 8.000 caràcters, depenent de si vols aportar algunes fotografies. Pots parlar del tema que proposem a cada número o que estigui relacionat, amb una visió a mig i llarg termini. Seria ideal que hi incloguessis alguna referència bibliogràfica.

Finançament i difusió

Aquest fanzine està finançat a nivell particular. Si vols ajudar econòmicament contacta amb nosaltres.
La reproducció és lliure, mentre se citi la font.

Després de dues setmanes de la seva publicació en paper, els articles aniran sortint publicats al blog de "Brogit":
<http://brogitfanzine.wordpress.com>. Classifiquem els articles per ordre cronològic i per temàtica.

Llocs de difusió en paper:

GRÀCIA

Cooperativa Infoespai: *pça. del Sol 19*
Llibreria Taifa: *c/ Verdi 12*
Banc okupat de Gràcia: *Travessera de Gràcia 181*
La Barraqueta: *c/ Tordera 34*
La Torna: *c/ Sant Pere Màrtir 37*
Llibreria Aldarull: *c/ Torrent de l'Olla 72*
L'Ateneu Rosa de Foc: *c/ Robí 5*
Llibreria Cap i Cua: *c/ Torrent de l'Olla 99*
L'Ateneu Roig: *c/ Ciudad Real 25*

SANTS

Cooperativa Ciutat Invisible: *c/ Riego 35*

NOU BARRIS

Casal 3 Voltes Rebel: *Ptge. Urrutia 125*
Casal de la Prospe: *Pça. Àngel Pestanya*

RAVAL

El Lokal: *C/ de la Cera 1 bis*

POBLE NOU

Ateneu Flor de Maig: *C/ Doctor Trueta 195*

SANT ANDREU

CSO La Gordíssima: *c/ Pons i Gallarza 10*

Demanam que compartiu aquest fanzine amb les vostres amistats, coneguts, etc.

Si decidiu llençar-lo, deixeu-lo a un lloc públic (places, bars, metros...) per si algun desconegut se li acut llegir-lo...

CONTACTE: brogit@riseup.net BLOG: <http://brogitfanzine.wordpress.com/>

Correccions en català: Dr. Salvito · Correccions castellà: Marga · Disseny del títol: Delas

ÍNDIX

- **INFORME ESTADÍSTIC VIOLÈNCIA I RETALLADES A CATALUNYA DES DE L'INICI DE LA CRISI A L'ACTUALITAT(2008-2013):**
 - Estadística general anual
 - Gràfiques
 - Fonts de l'informe
- **CAMPANYES ANTIREPRESSIVES ACTUALS I MANUALS**
- **VIOLÈNCIA** · Héctor T.M.
 - Sobre les formes de comunicació humana i la violència
- **REPRESIÓN** · Habemus Represión
 - Educació i repressió
- **EL TREN DE LA BRUIXA** · Valentí Company
 - Els mecanismes de la por
- **UNA VISIÓ CRÍTICA DE LA VIOLÈNCIA DES DEL PUNT DE VISTA MARXISTA** · Laura Sánchez
 - Resum de l'article "Violence", d'Étienne Balibar
- **DEFENSEM UNA OPCIÓ PACÍFICA: LES 198 FORMES DE LLUITA NO VIOLENTA DE GENE SHARP** · A.Z.
- **PARLA EL CAP DELS MOSSOS D'ESQUADRA, JOSEP LLUÍS TRAPERO**
 - Al voltant de l'entrevista a Catalunya Ràdio
- **CÒMIC i CINEMA:** el manga de *El Capital*, *Warcelona*, *The East*, *El club de la lucha* i altres pel·lícules
- **SELECCIÓ DE POMES:** secció de poesia al voltant de la violència · RMF i Dr. Salvito

Breu comentari previ de l'Estadística de Violència, Repressió i Retallades

Aquesta estadística s'ha elaborat consultant les fonts de col·lectius en lluita i de mitjans alternatius i sistèmics, així com dades d'organismes oficials.

L'estadística queda limitada per dos factors: un, el caràcter numèric que limita la veritable dimensió de la repressió, amb aspectes inquantificables, com el patiment humà o mecanismes més tècnics com el procés de privatització. De l'altra, l'elecció dels ítems, que no ha pogut ser més detallada i exhaustiva per manca de temps. És per això que

aquesta estadística també vol ser un estímul per a què algú faci un informe més ampli i rigurós que el nostre,

sobre la repressió des de l'inici de la crisi (o des de molt abans).

La majoria de dades tenen fonts directes però n'hi ha algunes que hem elaborat nosaltres mateixos, fent consultes a diferents mitjans, sobretot als treballs periodístics de la Directa a qui volem agrair la seva col·laboració.

Volem agrair especialment als següents col·lectius per la seva ajuda en l'elaboració d'aquesta estadística:

Setmanari Directa

Tanquem els CIE

OSPDH (Observatori del Sistema Penal i Drets Humans de la UB)

Rereguarda en Moviment

FADSP (Federación de Asociaciones para la Defensa de la Sanidad Pública)

ACDSP (Associació Catalana per la Defensa de la Sanitat Pública)

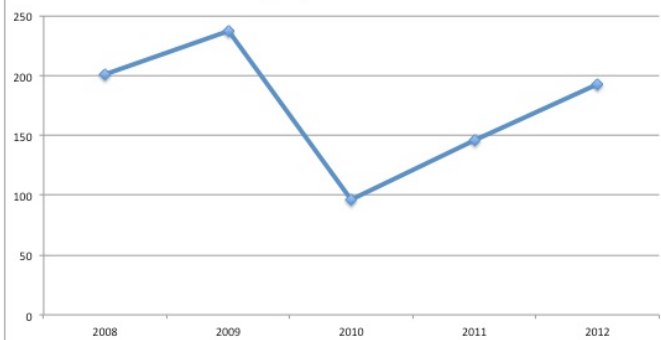
TOTAL	ESTADÍSTICA VIOLÈNCIA I RETALLADES (FANZINE BROGIT)	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	1. REPRESSIÓ POLICIAL ALS MOVIMENTS SOCIALS						
558	Detencions de participants en manifestacions, etc.	94	100	103	96	165	
873	Agressions a participants en manifestacions, etc.	201	237	96	146	193	
749	Tortures (només denúncies rebudes CPDT)	62	238	67	241	141	
7	Pèrdues d'ull per pilotes de goma	0	3	1	0	3	
+1.780%	Inversió en material antiavalots BRIMO i ARRO (euros)					173.670	3.260.000
798	Acusats a judici (absolts o condemnats)	114	134	64	354	132	
502	Identificacions a participants de manifestacions, etc.	57	127	19	284	15	
29	Desallotjaments de centres okupats	13	8	3	2	3	
	2. AGRESSIONS DE FEIXISTES						
76	Agressions de feixistes	48	8	2	7	11	
	3. REPRESSIÓ CONTRA POBLACIÓ MIGRADA						
7127	Reclosos als Centres d'Internament d'Estrangers (CIE)	1589	1945	N.S.	1660	1933	
	4. SUÏCIDIS						
2361	Nombre de suïcidis a Catalunya	425	440	418	478	600	
	5. VIOLÈNCIA MASCLISTA						
61	Homicidis provocats per violència masclista	9	10	15	12	15	
	6. PRECARIETAT SOCIAL						
20%	Taxa de risc de pobresa (%)	16,6	18,4	19,9	19,1	20	
79732	Desnonaments	11240	18053	18112	13727	18600	
24%	Persones a l'atur (%)	11,8	17	17	20,5	23,9	
-7,20%	Afiliats a la seguretat social (unitat: milers de persones)		3.099,90	3086,6	3001,4	2875,3	
196.000	Nombre de llars amb tothom a l'atur						
59.518	Persones emigrants cap a l'estranger						
	7. RETALLADES EN SERVEIS PÚBLICS						
7.300	Mestres acomiadats	300	500	700	3.500	3000	
500	Bombers acomiadats en època d'estiu						
70.814	Pacients en llista d'espera	50717	50705	56670	80540	70814	
-78%	Inversió en mitjans de comunicació públics (milions d'euros)	313	331	329	300	260	70
	8. DESTRUCCIÓ DEL TERRITORI						
20766	Bosc i zona forestal incendiada a Catalunya (hectàrees)	576	3451	618	1096	15025	
28656	Hectàrees dedicades al cultiu de transgènics					28656	
12	Poblacions superen contaminació màxima Diòxid de Nitrogen	9	13	17	11	13	
	9. DISCRMINACIÓ LINGÜÍSTICA						
17	Casos de discriminació lingüística	1	5	1	2	8	
	10. ESPOLI ECONÒMIC						
-7,70%	Evolució dels sous més baixos (decil 1)	499,34	497,74	493,5	477,66	460,57	
+20%	Evolució dels sous més alts (decil 10)	3651,25	4347,67	4368,57	4400,02	4445,5	
-6.933	Botigues i locals	166499	168264	163514	162201	161231	
164139 milions	Beneficis nets de les 35 empreses més grans (milions d'euros)	46762	41100	49881	33696	-6300	
55752 milions	Diners públics destinats a "rescatar" bancs						
110%	PIB català respecte mitjana UE-15						
73%	Despesa social respecte mitjana UE-15						
80.000 milions	Frau fiscal a Catalunya						
9000 ò 16000 (1)	Espoli fiscal a Catalunya respecte l'Estat (milions d'euros)						
+35%	Pujada de la factura de l'electricitat (despesa anual en euros)	583	614	673	792	788	
+50%	Pujada de la factura de l'aigua (sense comptar taxes fixes)	5%	6%	5%	2,50%	27%	
+30%	IVA general	16%	16%	18%	18%	21%	21%
+40%	IVA reduït (menjar, aigua, material escolar, bolquers)	7%	7%	8%	8%	10%	10%
+30%	Preu transport públic T-10	7,2	7,7	7,85	8,25	9,45	9,45

(1) depèn de la interpretació de les dades, si s'inclouen o no les despeses comunes i la solidaritat amb altres comunitats

INFORME ESTADÍSTIC VIOLÈNCIA I RETALLADES A CATALUNYA (2008-2012) · GRÀFIQUES

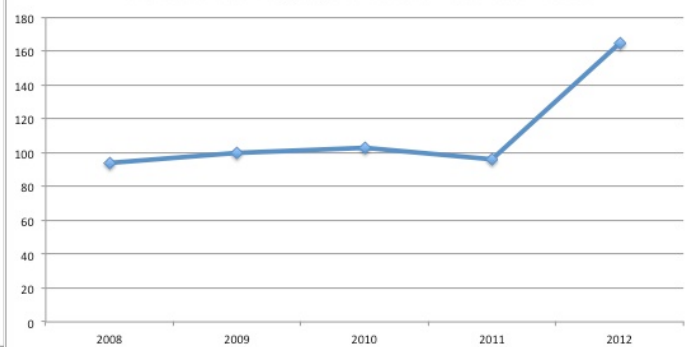
AGRESSIONS A ACTIVISTES DE MOVIMENTS SOCIALS

Font: elaboració Brogit a partir dels números de la Directa

DETENCIONS A ACTIVISTES DE MOVIMENTS SOCIALS

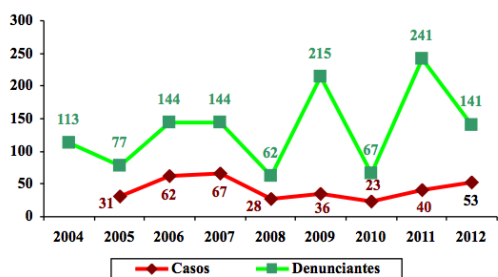
Font: elaboració Brogit a partir dels números de la Directa

TORTURES (CASOS I DENÚNCIES)

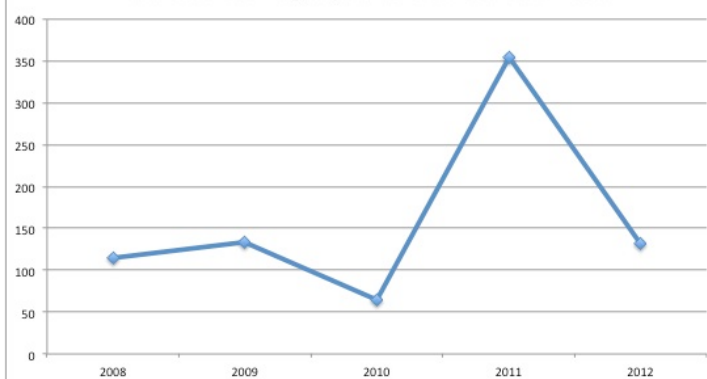
Font: Informe CPDT 2012

Catalunya

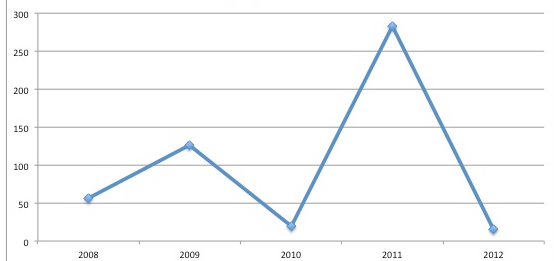
ACUSATS A JUDICI (CONDEMNATS O ABSOLTS)

Font: elaboració Brogit a partir dels números de la Directa

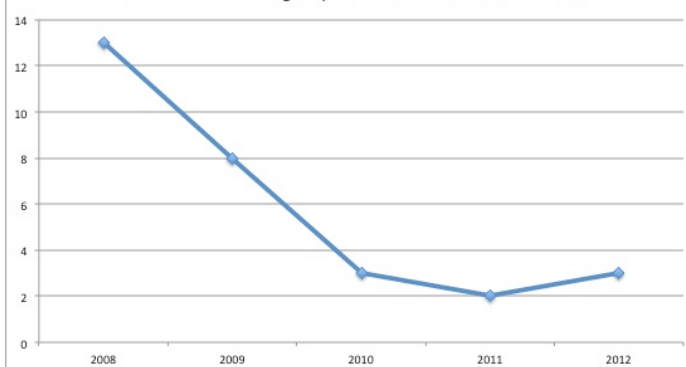
IDENTIFICACIONS EN MANIFESTACIONS, CONCENTRACIONS...

Font: elaboració Brogit a partir dels números de la Directa

DESALLOTJAMENTS DE CENTRES OKUPATS

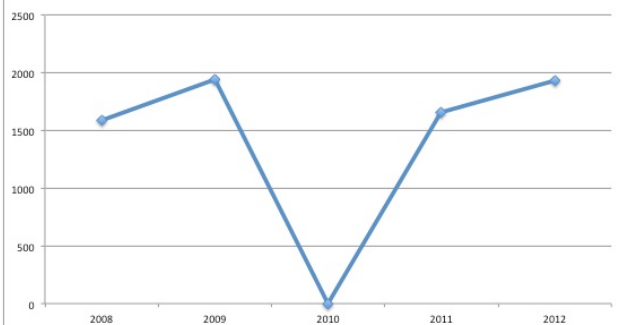
Font: elaboració Brogit a partir dels números de la Directa

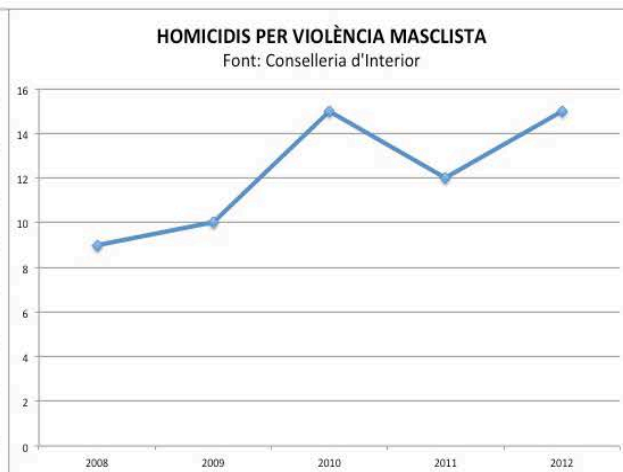
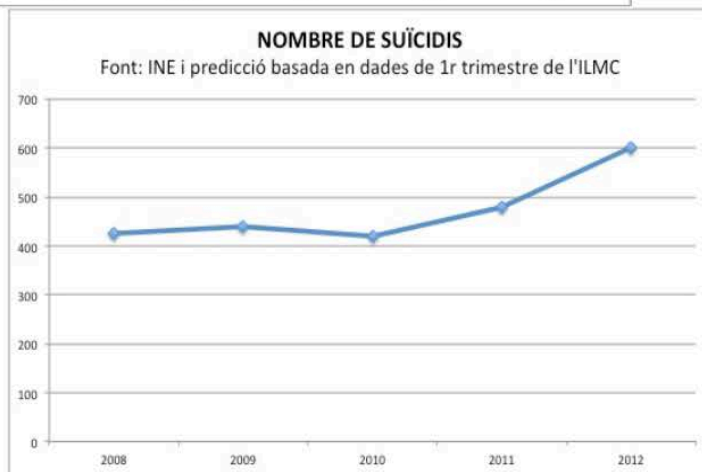
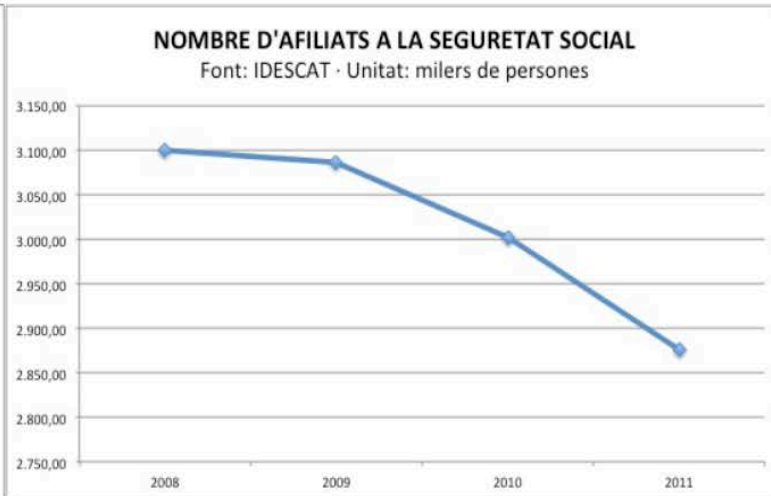
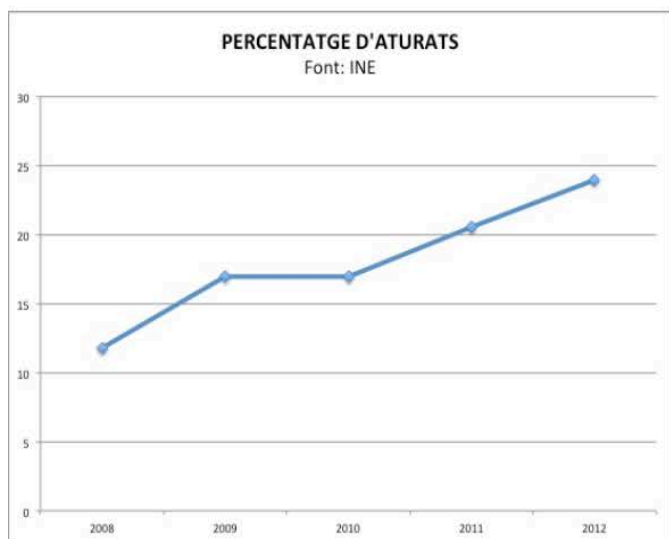
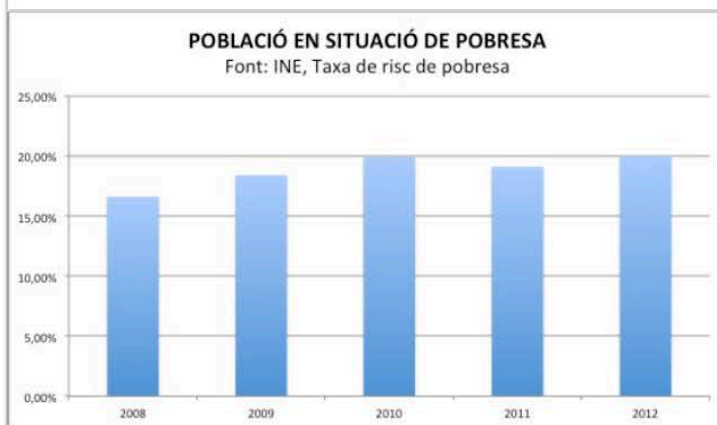
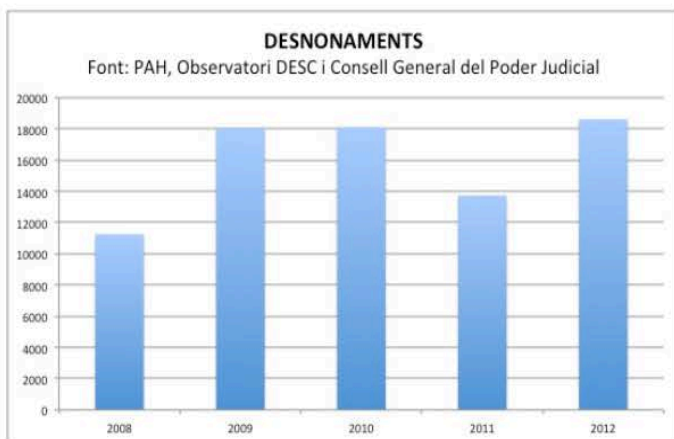
ESTRANGERS RECLOSOS ALS CIE

Font: Memòria Anual de la Fiscalia General de l'Estat

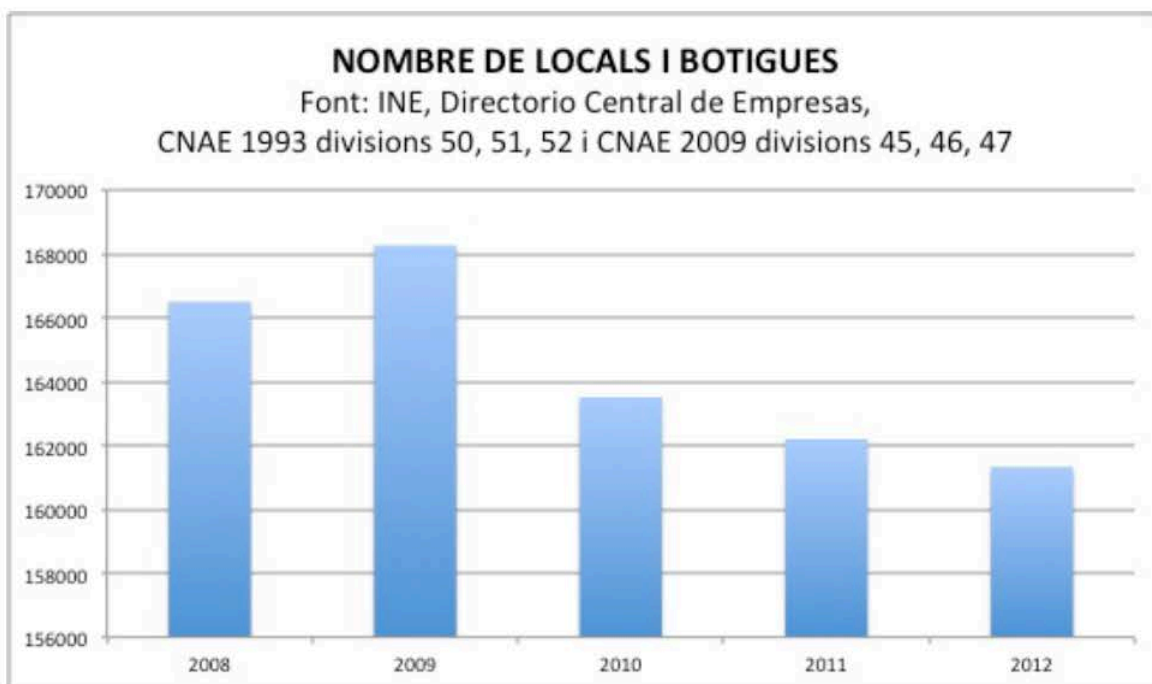
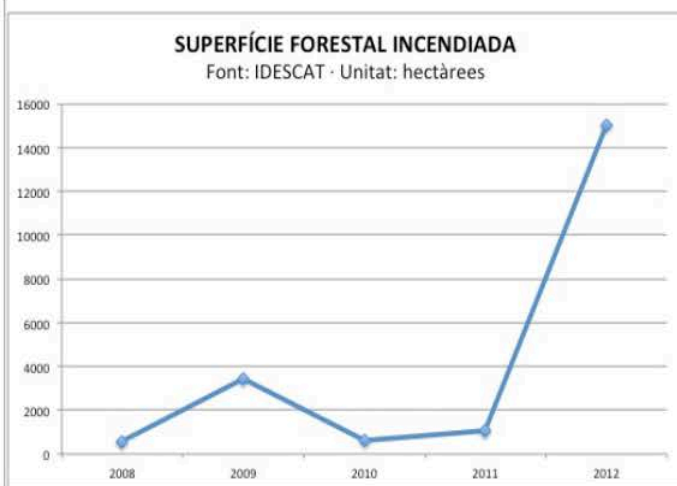
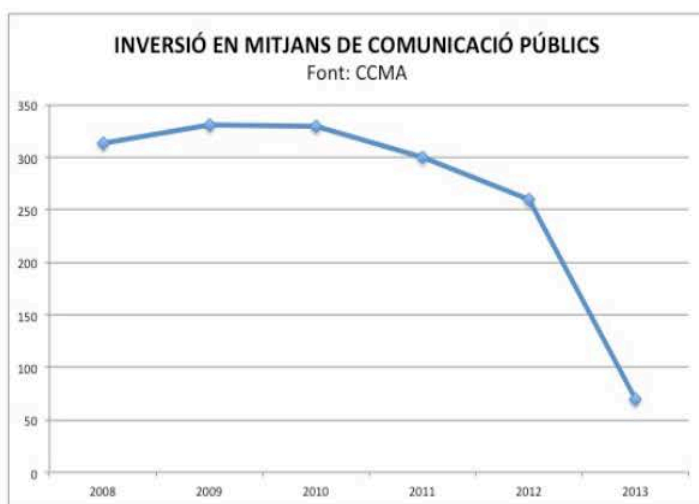
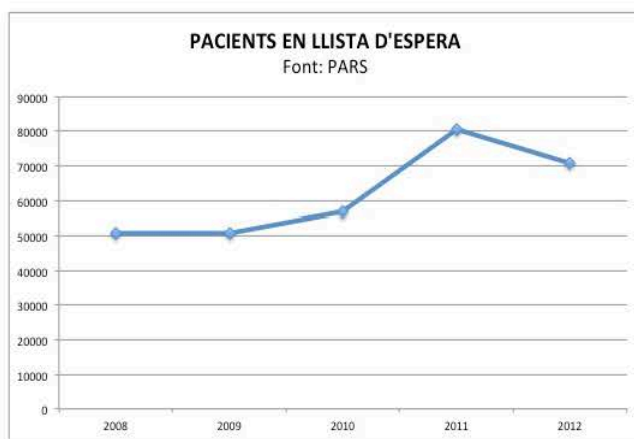
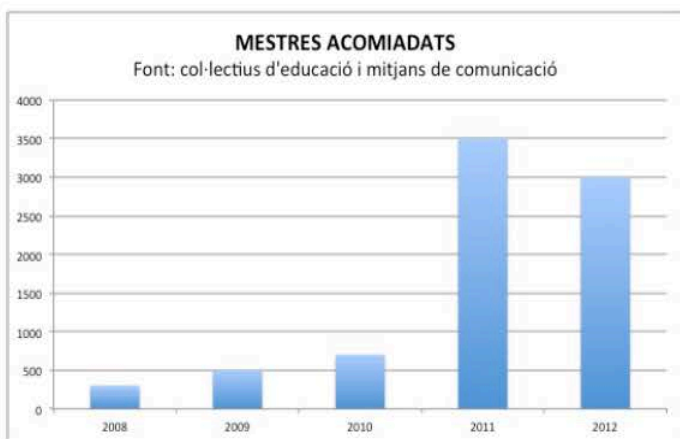
Nota: no hem trobat dades del 2010 a la Memòria

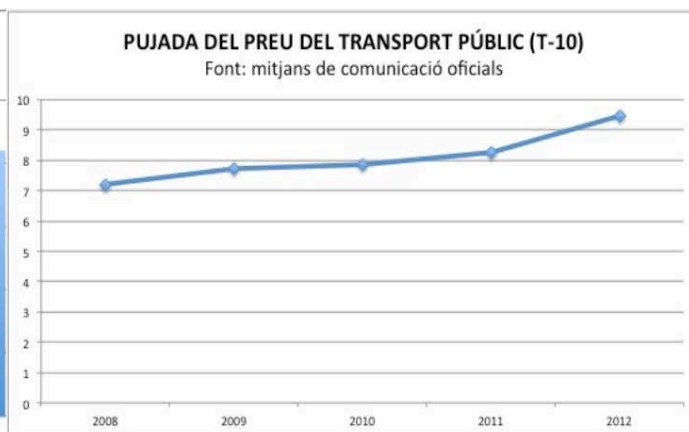
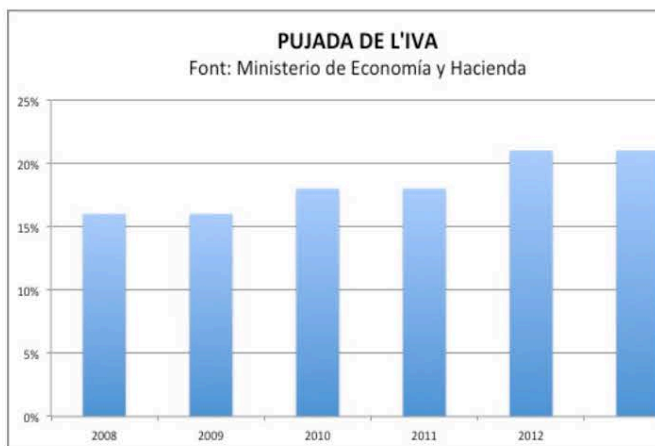
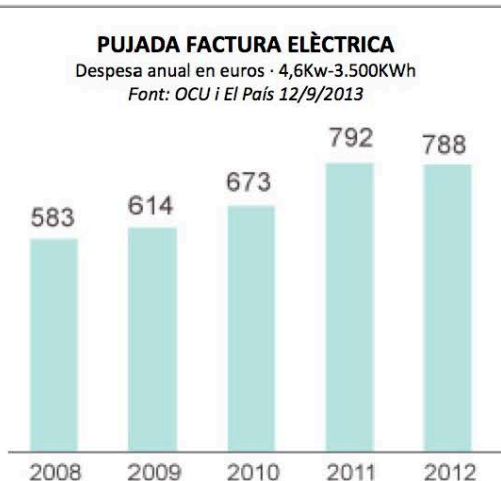
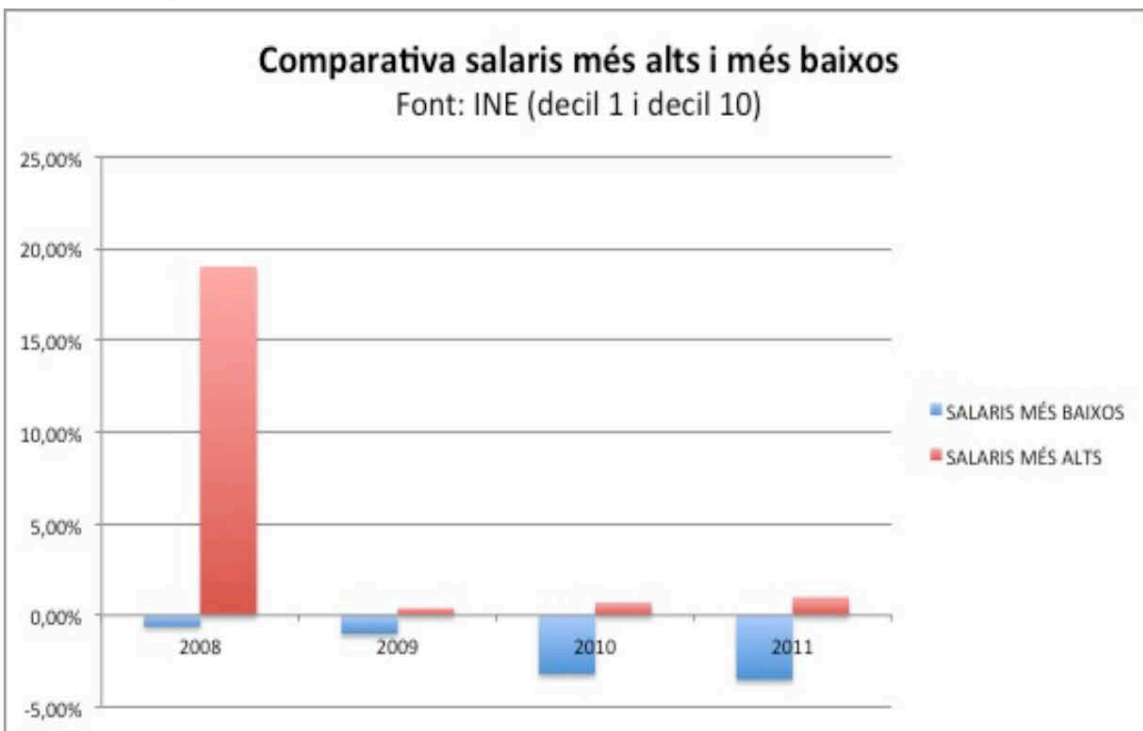

INFORME ESTADÍSTIC VIOLÈNCIA I RETALLADES A CATALUNYA (2008-2012) · GRÀFIQUES
Fanzine Brogit

INFORME ESTADÍSTIC VIOLÈNCIA I RETALLADES A CATALUNYA (2008-2012) · GRÀFIQUES
Fanzine Brogit

Fonts consultades per l'elaboració de l'estadística

1. REPRESSIÓ POLICIAL ALS MOVIMENTS SOCIALS

Elaboració de *Brogit* a partir de la consultar de tots els números del setmanari la *Directa* de 2008 a 2012. Informes anuals de la CPDT (Coordinadora para la Prevención de la Tortura).

Stop Bales de Goma i Ojo con tu ojo

OSPDH, Observatori del Sistema Penal i dels Drets Humans de la UB, Som27m i Solidaritat29m.

2. AGRESSIONS DE FEIXISTES

Informe RAXEN, Rereguarda en Moviment, SOS Racisme i la Directa

3. REPRESSIÓ CONTRA LA POBLACIÓ MIGRADA

Memoria Anual de la Fiscalía General del Estado (no hi ha dades del 2010)

Tanquem els CIE

Nota: des de l'1 de setembre de 2012 s'està aplicant de manera errònia el nou Decret de Sanitat, tot exloent de la Sanitat a menors d'edat i embarassades, fent-los pagar per atenció sanitària (consulteu l'informe "Un año de exclusión sanitaria, un año de desobediencia" de *Yo Sí Sanidad Universal*).

4. NOMBRE DE SUÏCIDIS A CATALUNYA

Dades de l'Instituto Nacional de Estadística. Per elaborar l'any 2012, hem fet una predicció a al baixa basant-nos en les dades del 1r trimestre de 2012, elaborades per l'IMLC i publicat a La Vanguardia (15/08/2012). Tot i que tenen qualsevol causa, els desnonaments i la situació d'atur i pobresa han fet disparar els suïcidis. Caldria veure exactament quants.

5. HOMICIDIS PROVOCATS PER VIOLÈNCIA MASCLISTA

Conselleria d'Interior

6. PRECARIETAT SOCIAL

Instituto Nacional de Estadística, la PAH (Plataforma de Afectados por la Hipoteca), Observatori DESC i Consell General del Poder Judicial.

7. RETALLADES EN SERVEIS PÚBLICS

Mitjans de comunicació oficials, col·lectius d'educació, la PARS (Plataforma de Afectados por los Recortes Sanitarios), GT Sanidad 15M BCN, la CCMA (Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals), USTEC-STE's i CGT.

8. DESTRUCCIÓ DEL TERRITORI

L'IDESCAT (Instituto d'Estadística de Catalunya), Diari Ara ("Catalunya, paradís de transgènics", del 12/3/2012), Direcció General de Qualitat Ambiental (Generalitat de Catalunya), Ecologistas en Acción, Som lo que sembrem.

9. CASOS DE DISCRMINACIONS LINGÜÍSTIQUES

Informe de Discriminacions Lingüística elaborat per la Plataforma per la Llengua.

10. ESPOLI ECONÒMIC

Expansió, dades de la Generalitat i l'Eurostat a través del blog de Vicenç Navarro, Media.cat, Instituto Nacional de Estadística, Comisión Nacional de la Energía, El País, Informe AEAS i Ministerio de Economía y Hacienda, a més d'altres mitjans de comunicació oficials.

Nota sobre els beneficis de l'IBEX-35: el 2012, si no comptessin la bancarrota de Bankia, els bancs haurien guanyat més de 20.000 milions d'euros. Cal tenir-ho present per a una correcta valoració de cara als beneficis de 2013.

ALGUNES CAMPANYES ANTIREPRESSIVES ACTUALS

- **Juan, Sílvia, Yolanda, Xabier i José**

Anarquistes del Vallès. Empresonats a Soto del Real (Castella) per ordre de l'Audiència Nacional per considerar-los membres d'organització terrorista i per enaltiment del terrorisme. Culpables d'opinar a través de Facebook. (Explicació extreta d'Alerta Solidària).

Més informació: freedomforthefive.wordpress.com

-**Marina Bernadó i Bonada i Dolores López i Resina**: empresonades per col·laborar amb l'organització ETA. Més info: www.amnistiarescat.cat

-**Xavi**: veí de la Marina, empresonat en règim obert per una acció contra un grup feixista. Més informació: Alerta Solidària www.alertasolidaria.org

-Campanya pel **tancament dels CIE** (Centres d'Internament d'Estrangers)

<http://tanquemelscies.blogspot.com.es/>

-Per la **prohibició de les bales de goma**:

<http://ojocontuojo.wordpress.com/>

-**Cárcel=Tortura**: plataforma contra les presons com a forma de tortura institucionalitzada.

<http://carceligualtortura.blogspot.com.es/>

-**Des-montaje 4F**: Un dels casos de corrupció policial més greus que s'han desmuntat a Barcelona (2006)

<http://www.desmontaje4f.org/>.

-**Guillem Agulló**, assassinat per feixistes a Castelló (1993):

vídeo <http://9exili.com/20-anys-sense-guillem-agullo/>

-**Roger**, assassinat per feixistes a les festes de Gràcia (2004). Notícia:

http://www.antifeixistes.org/3027_tribunal-suprem-rebaixa-condemna-lassassi-roger-absol-laltre-acusat.htm

-**Jonathan Carrillo**, assassinat per la policia de Terrassa (2009):

<http://www.justiciaxjonathan.cat/>

Enric Duran: "He expropiat 492.000 euros a 39 entitats bancàries a través de 68 operacions de crèdit". Defensa de la insubmissió al sistema financer i desobediència civil. Actualment, Duran és a l'exili.

<http://enricduran.cat>

Dani: detingut arran del passat 1 de maig de 2013.

<http://rereguardaenmoviment.org/>

MANUALS ANTIREPRESSIUS A INTERNET

- Manuals antirepressius de l'Assemblea del Guinardó
- Guia antirepressió de la CGT
- Dossier informatiu sobre repressió d'Alerta Solidària

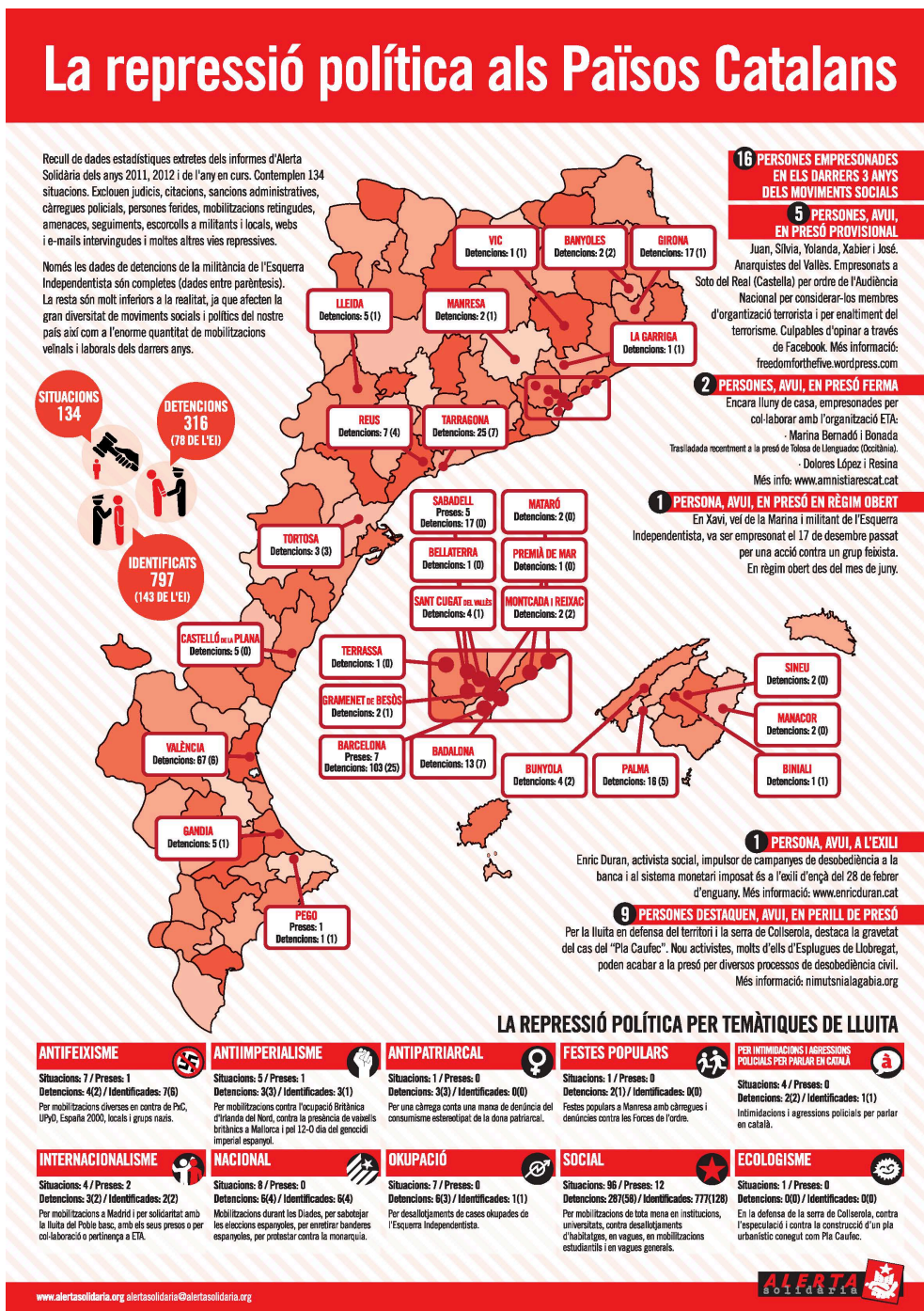
CONSEQÜÈNCIES I EFECTES DE LA REPRESSIÓ EN LA PERSONA I EL SEU ENTORN

Quadern editat per Alerta Solidària
Tríptic de la Comissió de Suport Psicosocial de Rereguarda en Moviment

PER A MÉS INFORMACIÓ:

- Rereguarda en Moviment
- Alerta Solidària
- Antifeixistes País Valencià
- CPDT – Coordinadora para la Prevención de la Tortura
- Rescat
- Stop Bales de Goma
- Ojo con tu ojo

Volem destacar l'informe de repressió política elaborat per Alerta Solidària aquest estiu, també publicat al periòdic l'Accent (Número 256) i que reproduïm a continuació. El podeu consultar amb més definició tant a Alerta Solidària com a l'Accent.

LA REPRESSIÓ POLÍTICA PER TEMÀTIQUES DE LLUITA

EL TREN DE LA BRUIXA

Sobre els mecanismes de la por

El Papu, l'Home del Sac, el Golem, la Bruixa Pirula... Tots aquests elements (i d'altres) han significat tradicionalment la manifestació de la por en les cultures populars a occident. D'on s'origina, doncs, aquesta amenaça que ja en els infants suposa l'activació d'un seguit de mecanismes de control i d'autoprotecció, des dels temps immemorials? Tot seguit intentarem de desgranar-ne algunes incògnites. En primer lloc, la por es manifesta com un element *irracional*, en què, de manera instintiva, la ment s'activa per protegir-se davant d'un perill imminent. La fugida. O, per contra, s'activa per encarar-se a l'origen del perill. La lluita. Tot es reduïa a menjar o a ser menjat.

Progressivament la humanitat s'agrupa perquè s'adona que la protecció davant de les inclemències naturals és més efectiva d'aquesta manera, ja que el grup proporciona refugi i permet economitjar esforços. Neix així el pas del paleolític al neolític. Ens centrem en la recol·lecció, la ramaderia i la pesca. Tanmateix, a mesura que evolucionem en agrupacions socials, la cultura estableix noves estratègies per a la por. La religió, ja en les pintures rituals de les coves d'Altamira i Atapuerca, mostren animals sans, que ens fan pensar en la intencionalitat d'una bona caçera. Aquesta idea del "més enllà" s'anirà forjant al llarg de mil·lenis per arribar a l'Edat Antiga. L'apol·lini i el dionisiac són dues forces oposades que estableixen el marc de referència entre el bé i el mal, entre l'ordre i el caos, entre el llibertinatge i la moral.

Comença així a manifestar-se un enfocament *racional* de la por, en què s'estableixen forces oposades amb els conceptes relacionats de salvació i condemna, premi i càstig. D'aquí tenim el ying i el yang, l'alfa i la omega que regeixen l'ordre en totes les coses. Per què doncs, aquest binomi? La religió cristiana aprofita aquesta dualitat entre el cel i l'infern, i els centra entre allò religiós i allò profà. Tot allò que no entra en els esquemes d'aquest ordre moral queda exclòs de l'*euromillón* que suposa el cel, el premi etern. El papat i la Inquisició, al S. XII, sacralitzen la ciència i la cultura, i s'inicia la crema de Bruixes.

Aquest nou ordre moral es manté per l'ús de la força durant segles i es generalitza en la influència de la religió sobre la política, la noblesa i el clergat. L'estructura s'estén fins al punt de controlar l'educació, la cultura, les lleis i el *pensament oficial*. Actualment, queda la petja de tots els valors que es fonamenten entre l'amenaça i la protecció. La política, així doncs, s'ocupa de generar una opinió pública que li sigui afina. La publicitat i la cultura de masses juguen un paper fonamental en aquesta línia de control. *Wikileaks* seria el cas més representatiu d'aquesta situació de control. Per un costat, promou 'cyberamenaces' que *atempten a la seguretat d'una nació*, per altra banda, allibera les consciències de les accions de la nació.

Noam Chomski, i en la mateixa línia Eduard Punset¹, ens recorden que "els instruments de l'Estat que es van establir per protegir als ciutadans de les amenaces externes, sovint

s'han convertit en les pròpies amenaces per als mateixos ciutadans." Aquest és l'element fonamental de control dels governs. Els atacs informàtics perpetrats per *Anonymous* també tenen un impacte en la opinió pública i els governs es gasten milions en reconduir aquesta línia ideològica. I podem pensar que el fet de recórrer en manifestacions a les màscares i símbols relacionats amb la novel·la gràfica "V de Vendetta" (només per citar-ne un exemple) va evidenciant un ressorgiment de la cultura popular als carrers².

Podem recordar fàcilment els conceptes *Eix del mal* i *Guerra preventiva*, encunyats per la legislatura Bush, i els conceptes d'*Intervenció puntual* i *No posar les botes sobre el terreny*, pronunciats per Obama³. No oblidem que Obama és Nobel de la Pau (2009). Quines són les motivacions d'uns i altres per a les intervencions bèl·liques? Seran sensiblement diferents, però podem evidenciar que són intervencions bèl·liques. L'*ús de la força* i la *seguretat nacional* estan sobre el tauler. El tren de la bruixa segueix en moviment. I l'escombra fustiga aquells qui agafa desprevinguts. Tradicionalment, Síria ha estat una parada important per a aquest tren, un polvorí estratègic que suposa l'entrada al mediterrani del gas i el petroli.

La lluita religiosa i política s'ha anat manifestant també en la lluita de forces entre Israel i Palestina. Una nació creada el 1947 a partir de la divisió d'un territori en dos estats religiosos, un de jueu i un altre musulmà. Aquesta data (1947) fou també la de la independència de la Índia del control britànic. La franja de Gaza i Cisjordània promouen des de fa anys l'establiment d'un Estat palestí. Així doncs, tornem a la dualitat. A Catalunya actualment s'està coent una "Revolta de bruixes" amb un brou prou suculent. D'una banda les ànsies d'emancipació, d'independència, de dret a decidir, es digui com es vulgui. De l'altra banda, la voluntat de cohesió, d'unitat, de solidaritat amb el conjunt de l'Estat⁴. El President Mas, en aliança amb Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), treu pit davant d'un clam popular per a l'autodeterminació, que s'ha anat incrementant en el darrer any.

En la manifestació promoguda per l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) es va intentar vehicular aquest procés. Tot i això, partits com la CUP se'n van declarar al marge, perquè el procés requeria, també, una vinculació amb l'eix social⁵. Tornem, doncs, a la dualitat entre l'apropiació i la personificació dels processos per part dels *poders fàctics*, i la voluntat de canvi social de base per la igualtat i des de la igualtat. El President es presenta com el cabdill al

2 *Els guardians de la llibertat*, Noam Chomski i Edward S. Herman (1988). Chomski, en el seu article *Els guardians de la llibertat*, fa referència a la relació econòmica entre publicitat, ideologia i propaganda.

3 (31.08.13):

<http://www.youtube.com/watch?v=MNaEOnOHXvw>

4 El diputat de Ciutadans Jordi Cañas apel·la a la solidaritat com un principi fonamental:

<http://www.youtube.com/watch?v=VYyib97glR0>

5 http://www.ara.cat/politica/CUP-ANC-independencia-11.de.setembre-pacte.fiscal.0_758924204.html

1 *Viatge a la felicitat*, Eduard Punset (2006)

capdavant de la Nació. Els cinc punts que Mas defineix per al procés sobre el dret a decidir que han ofert: 1) “la llei 4/2010 de consultes per vida referèndum”, 2) “la llei de consultes no referendàries en tramitació al Parlament”, 3) “segons l'article 150.2 de la Constitució, o bé que apliqui l'article 92, és a dir, que el mateix Estat convoqui el referèndum, si convé modificant la llei orgànica del 1980 per fer-ho possible”, 4) “la petició d'una reforma de la Constitució”, i 5) les eleccions plebiscitàries. La resposta per part de l'Estat, davant de la negativa de la consulta podria ser la supressió de l'autonomia, el setge militar, i l'empresonament dels membres del govern⁶. També per part de la Generalitat queda trucar a les portes de Brussel·les, i els països que volguessin secundar la intencionalitat de vot.

A la població ens cal mantenir el cap fred i no deixar-nos endur pel condicionament ni per les amenaces externes ni internes. Altra vegada la por. En les declaracions dels militars, com Alamán, que amenacen d'enviar els tancs a Catalunya⁷, es fa patent que el franquisme encara cueja. Molt de soroll per no res. Tanmateix, sigui del dret o del revés, aquest canvi no serà sense el concepte de *justícia social*, que ve presentat amb les declaracions de Ma. Dolores de Cospedal que titllava de nazis⁸ les actuacions dels anomenats “escraches”.

Un altre eix fonamental que encara no hem tractat és el de l'economia i els interessos que hi ha de relacions entre corporacions, empreses i multinacionals. La publicitat, les campanyes que finançen els partits polítics, i el control d'armes. Tot està regulat des dels contractes i l'economia. Les polítiques liberals tradicionalment han sabut com modificar la opinió pública. La cultura de la por n'és un exemple paradigmàtic.

Pel que fa a les motivacions mentals que poden moure a la inhibició de la por, la professora de la Universitat d'Oxford, Khatleen Taylor, ens parla, arran del projecte Manhattan sobre la bomba atòmica, del procediment mitjançant el qual es pot modificar la conducta i la consciència de la gent: 1) aïllar la persona, 2) posar en dubte les creences del subjecte, 3) provocar l'estrès intens que eviti la capacitat de pensar, i 4) incloure una nova creença. Perquè aquest procediment tingui èxit és necessari comptar amb la implicació emocional del subjecte. També afirma que si moltes persones de l'entorn

proper pensen diferent de nosaltres mateixos serà més fàcil fer-nos pensar el contrari⁹.

La por a perdre els tres eixos (ja ho deia la cançó) “salud, dinero y amor”, són l'amenaça psicològica a la que la majoria de mortals ens encarem dia a dia, encara que sigui des d'un pla inconscient i freudià. La por a perdre l'amor de la parella, la confiança de l'empresa on treballem, l'efecte dels Eres/Eros, i la pèrdua de salut i la mort pròpia i la de les persones estimades. Aquests són els veritables eixos que mouen el pensament i les decisions de les persones. És més fàcil pensar en una amenaça que no podem controlar que en una amenaça del tipus *Homo homini lupus*¹⁰, en què el perill procedeix dels nostres conciutadans o de nosaltres mateixos. Les guerres civils o les malalties mentals en són un exemple.

El sociòleg Zygmunt Bauman apel·la a l'acció social i individual quan diu que “les llibertats dels ciutadans no són propietats que s'adquireixen d'una vegada i per sempre.” I continua: “cal renovar a cada instant, i al llarg de tota la vida, les habilitats tècniques i l'educació centrada en el treball; cal fer el mateix, i encara amb més urgència, quant a l'educació per crear ciutadans¹¹.”

I en la línia de la llibertat per evitar la por, Erich Fromm ens convida a expressar les nostres pròpies idees sense complexos per garantir la democràcia moderna i afirma que “el dret d'expressar els nostres pensaments només té sentit si som capaços de tenir pensaments propis¹².” El psicòleg evolucionista Steven Pinker ens concilia amb les nostres pors en afirmar que la disminució de la violència és un fet remarcable i provat al llarg dels anys¹³. No només la violència s'ha reduït de manera dràstica amb l'ajuda de les convencions socials, sinó que la convivència és més fàcil i segura que en les centúries anteriors. En paraules de Fromm: “El sentiment d'isolament i impotència de l'home actual és

encara més crescut pel caràcter que han assolit totes les seves relacions humanes. La relació concreta d'un individu amb un altre ha perdut el seu caràcter directe i humà i ha assolit un caire de manipulació i d'instrumentalitat¹⁴.”

Parafraçant a Star Wars: “La por és el camí cap al Costat Fosc. La por porta a la ira, la ira porta a l'odi, l'odi porta al patiment. Percebo molta por dins teu¹⁵.”

Valentí Company, Setembre de 2013

Graffiti al Mercat de l'Abeceria

6 <http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/3-politica/17-politica/665979-amb-consulta-o-sense.html>

7 http://www.ara.cat/politica/Associacio-militars-espansols-amenaca-tancs_0_779922128.html

8 <http://www.publico.es/453614/de-cospedal-califica-los-escraches-de-nazismo-puro-que-le-recuerdan-los-anos-previos-al-36>

9 *L'ànima és al cervell*, Eduard Punset (2006)

10 Thomas Hobbes

11 *Els reptes de l'educació en la modernitat líquida*, Zygmunt Bauman (2007)

12 *La por a la llibertat*, Erich Fromm (1965)

13 *Los ángeles que llevamos dentro. El declive de la violencia y sus implicaciones*, Steven Pinker (2011)

14 *La por a la llibertat*, Erich Fromm (1965)

15 *L'amenaça fantasma*, George Lucas (1999)

Violencia:

El ser humano, como especie animal del planeta tierra, se distingue del resto de animales mamíferos primates, tanto en el plano evolutivo como social, por su capacidad de comunicación. La comunicación, como característica animal, sirve para el envío de mensajes a otros seres vivos, y puede darse en distintas formas, de nivel más simple o más elaborado: desde el color del pelaje, la emisión de sonidos y la creación de música, la actitud y los cambios en el comportamiento o el cuerpo, emisiones químicas y de feromonas, etc.

En el *Homo Sapiens*, esta característica ha alcanzado tal grado de complejidad por medio de la creación del lenguaje que ha permitido el desarrollo de sociedades llamadas 'civilizaciones'. La comunicación entre nosotros ha ayudado a alumbrar conceptos como razón, ética o moral que, supuestamente, rigen nuestro día a día. Se puede decir, a grandes rasgos, que lo que nos hace humanos es la capacidad de comunicarnos con nuestros propios códigos, que nuestro triunfo evolutivo basado en la adaptabilidad al medio se ha dado gracias a la capacidad de compartir experiencias y conocimientos.

También existe la violencia. La violencia es parte intrínseca del reino animal, ya sea ejercida hacia distintas especies o entre semejantes. El ser humano no es ajeno a ella pero, a medida que fuimos desarrollando más y más nuestros códigos de comunicación, la violencia ha dejado de sernos útil, aunque se siga aplicando sistemáticamente tanto entre miembros de nuestra especie como del resto de seres vivos. Se puede decir que la capacidad desarrollada de la comunicación conduce irremediabilmente a la empatía, la solidaridad y el cese de la hostilidad.

La violencia en el ser humano, al gozar de mecanismos comunicativos tan desarrollados, no es sólo física, se manifiesta de modo verbal, coercitivo, penal, a modo de amenazas, de jerarquización, etc. La violencia está presente en todo momento de nuestras vidas, pero lo hace, la

gran mayoría de ocasiones, de una forma subrepticia, pasiva, muda.

Todo aquello que no ha sido acordado por medio de la comunicación horizontal entre iguales implica cierto grado de violencia. Esta nace en el momento en el que dos personas no son capaces de alcanzar un acuerdo. Y esta incapacidad de comunicarse se da por interés (o desinterés) de alguno de los locutores. Supuestamente, nadie quiere emplear la violencia, pues implica riesgo para la integridad física y psicológica, pero a pesar de ello sigue vertebrando pilares básicos de nuestras sociedades

Podemos decir que donde empieza la violencia acaba la comunicación. Podemos decir que la violencia es la inexistencia de la razón y la empatía. Esto hace que toda forma de violencia sea condenable, indeseable.

Ahora bien, ¿qué sucede cuando aquel que tiene más capacidad y/o más voluntad de ejercerla no duda en hacerlo?, ¿qué sucede cuando la comunicación y el discurso racional, imprescindibles para nuestra supervivencia como especie, no son atendidos y una de las partes interlocutoras no escucha a la otra, la cual se encuentra en situación de vulnerabilidad, dada su menor inclinación/capacidad al ejercicio de la violencia?

Lo que sucede es que se crean mecanismos *suprahumanos* para zanjar conflictos. Esto es el nacimiento de las organizaciones políticas y económicas hasta alcanzar el modelo estatal y corporativo. Dichos mecanismos son los únicos poseedores del monopolio de la violencia, pero ¿y si entonces la utilizan de forma que acaban por buscar su propio beneficio y autopropagación y no por la defensa de aquel vulnerable que no puede enfrentarse al que tiene la voz más estruendosa, el puño más fuerte, la sanción más alta, el garrote más grande?, ¿cómo asegurarnos de salvaguardar el funcionamiento de lo público (hoy ya tan enmarañado e inseparable de lo privado) sin el empleo de la fuerza o la coacción cuando uno de sus elementos goza de la posibilidad legal de su uso, y su uso a modo legítimo y autodefensivo no puede ser

reconocido jamás por ninguna de las dos partes?.
¿Podemos evitar el abuso de poder cuando el propio concepto de poder implica el ejercicio de la violencia y, por ende, el de abuso? Respuesta fácil: no, no podemos.

Se deduce, indefectiblemente, que la política es violencia, que las relaciones socioeconómicas están fundamentadas en la violencia, que el concepto de la propiedad es violencia, que la relación entre humanos es violencia, y que la inmensa capa de maquillaje e hipocresía con la que todas nos recubrimos desde que nos levantamos hasta que nos dormimos esconde la oscura realidad sólo para aquellos que no quieren, o que no pueden, mirar directamente a los ojos de la bestia. Pues ya sabemos, ella siempre te devuelve la mirada.

La realidad de la violencia como articuladora de la civilización sólo es aceptada como su brazo ejecutor: en silencio, y florece y perdura en cuarteles, en cárceles, en barracones, en patíbulos, en trincheras, en nuestras pesadillas. Es el fracaso de la razón. Ésta sociedad es el fracaso de la especie humana.

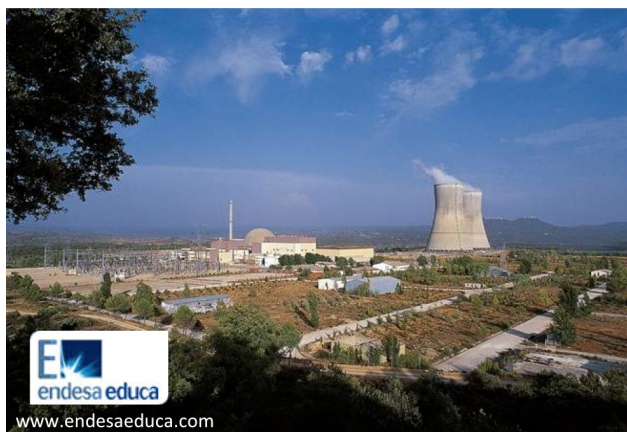
Ayer escuché a alguien decir: "irse a dormir con la conciencia tranquila es un privilegio". O quizás sólo sea una estupidez.

Héctor T.M.

LA CAIXA · CAIXABANK

Beneficis nets 2008-2012: més de 6.000 milions d'euros que, per qüestions tècniques, no es poden destinar als més necessitats.

ENDESA

I tant que educa Endesa! És tan neta l'energia nuclear...!

I també educa destruint el centre de la Patagònia xilena amb el projecte Aysén; també educa amb genocidi del poble maputxe per la construcció d'una central hidroelèctrica, amb el robatori de les terres dels indígenes i la persecució i empresonament dels activistes.

TELEFÓNICA MOVISTAR

Innovació per posar preus abusius i explotar laboralment.

represión

copiar 5 veces

¡Fantástico el tema éste de la represión! Me gusta especialmente debido a que soy un sujeto activo en este campo: ejerzo la represión. Soy un represor. No puedo evitarlo y cuando les explique quién soy y de dónde vengo no les quedará duda alguna de que soy un represor mayúsculo: **REPRESOR**.

Todo empezó hace ya unos años cuando ingresé en aquel asombroso lugar llamado escuela pública. Tenía yo unos 6 años, casi era ya un hombrecillo. Estuve en aquel lugar durante cuatro años entre otros casi hombrecillos y otras casi mujercillas como yo. Como norma general estábamos a cargo de un ya hombre o una ya mujer, sabi@ y poseedor@ de la razón, que nos asignaba tareas y nos daba instrucciones sobre cómo, dónde y cuándo hacerlas. Los porqués no los recuerdo... Los recuerdos que tengo son especialmente felices, eso sí.

Evidentemente (y los motivos son evidentes del mismo modo) no oímos hablar, ni por activa ni por pasiva, ni de forma literal ni en sentido figurado, ni directa ni indirectamente, ni en teoría ni de forma práctica, *de libertad, de justicia, de transformación global, de participación, de integración contextual, de praxis, de la posibilidad de ser sujetos activos, sujetos integrados en nuestro mundo.*

No oímos hablar, ni por activa ni por pasiva, y posiblemente nuestros maestros y maestras tampoco. ¿Era, ya entonces, un contrasentido sistémico que las maestras y los maestros utilizaran según que métodos pedagógicos?

No oímos hablar, ni por activa ni por pasiva, ni nuestras familias tampoco. Fueron *no-formadas* y acomodadas a la realidad que se les presentaba.

**¿Fuimos indirectamente reprimidos?
¿La omisión implica una sutil opresión ?**

El siguiente curso fui ingresado en otro lugar llamado del mismo modo, escuela pública, en la que estuve cuatro años más. Lo que más me sorprendió de aquel lugar fue cómo nos dirigíamos a los ya hombres sabios y poseedores de la razón. Utilizábamos, casi de forma natural, junto a su nombre una especie de sufijo: *Don Fulano, Don Mengano, Don Zutano...* Así era

como los llamábamos por motivos de *respeto*. Destacaría de aquel lugar lo selvático de las relaciones humanas y académicas. Mis recuerdos no son, en este caso, demasiado felices.

Evidentemente (y los motivos pueden ustedes comprarlos en cualquier centro comercial) no oímos hablar, ni por activa ni por pasiva, ni de forma literal ni en sentido figurado, ni directa ni indirectamente, ni en teoría ni de forma práctica, *de autonomía, de elección, de autogestión de aula, de autogestión del aprendizaje, de responsabilidad, de responsabilidad colectiva, de sistema capitalista, de las dependencias del sistema educativo ni de reproducción de relaciones sociales, culturales, laborales, económicas...*

No oímos hablar, ni por activa ni por pasiva, y posiblemente nuestros maestros y maestra tampoco. ¿Era demasiado subversivo?.

No oímos hablar, ni por activa ni por pasiva, ni nuestras familias tampoco. Fueron *no-formadas* en la gestión de su propio proceso económico, social, político y en el proceso educativo de sus hijos e hijas.

¿La responsabilidad colectiva se puede transmitir, educar? ¿Lo contrario es educar en la irresponsabilidad?

Se terminaba mi andadura por la escuela pública y cuando pensaba que todo había terminado ya para siempre... ¡Zas! El Instituto Público apareció ante mis ojos. Los licenciados y licenciadas nos esperaban cargad@s de saber, cargad@s de nuevas instrucciones y nuevas y complejas tareas. Allí l@s podíamos tutear, casi éramos ya hombres y ya mujeres. Si queríamos acceder al *súmmum* de conocimiento y saber de la humanidad, la UNIVERSIDAD PÚBLICA, había que pasar por el tubo. ¡Y qué tubo! Recuerdo la forma de *cedazo* que tenía aquel Instituto Público...

Evidentemente (y los motivos podemos encontrarlos en diferentes libros de autoayuda) no oímos hablar [...] *de política, de acción política, de democracia, de democracia participativa, de formación democrática, de organización social, de asociacionismo, de asamblearismo, de crítica, de cooperación, de autodirección ...* Creo recordar alguna huelga pero no los motivos de la misma.

No oímos hablar [...] y posiblemente nuestros maestros y maestras tampoco o no eran contenidos curriculares... ¿Hubiéramos suspendido la selectividad?

No oímos hablar [...] ni nuestras familias tampoco. Fueron *no-formadas* para votar cada cuatro años...

Si la escuela debe enseñar a vivir en el mundo en que se encuentra, ¿qué mundo nos enseñaron a vivir? ¿en qué mundo nos encontrábamos y nos encontramos?

Por motivos propios de otro debate entré en la ESCUELA DE MAGISTERIO de la UNIVERSIDAD PÚBLICA DE BARCELONA. Aquello sí que eran palabras mayores, mayúsculas. No puedo quejarme excesivamente ya que a esta institución pública de educación accedí por mi propio pie y bajo mi responsabilidad. Recuerdo salir bastante decepcionado a nivel formativo pero emocionadísimo al descubrir los muchos aspectos no-académicos que allí se trataban entre bares, parques y plazas.

Allí sí que oímos algún susurro en la lejanía acerca de Freire y algún otro autor, que hablaba de todo lo anteriormente enmudecido. Pero aquel susurro llegaba distante, lejano, distorsionado, como en blanco y negro, como si no formase parte más que de una historia remota, obsoleta, sin relación ninguna con nuestro presente, con nuestra futura tarea de educar.

¿Nos engulleron como parte integrante del sistema de reproducción de saberes y, por ende, de reproducción de relaciones sociales, políticas, culturales, laborales, económicas...?

Después de esto ¿qué se puede esperar de mí [nota1]? ¿Seré yo un maestro que hable a mis alumnas y alumnos [nota2] de algo no incluido en el currículo establecido por la administración pública de turno? ¿Dialogaré, tal vez, con mis compañeras y compañeros de aspectos distintos a los propuestos en los libros de texto? ¿Discutiré, acaso, las leyes educativas hechas, re-hechas y recauchutadas por los diferentes partidos políticos que llegaron al poder *legítimamente*? ¿Discutiré, válgame, las consignas de mi director, mi nuevo jefe de personal? ¿Se me pasará por la cabeza discutir los criterios de aquellos sindicatos que han *luchado* por una educación pública de calidad durante tantos y tantos años?

¿Seré algo más que una pieza más del engranaje de la reproducción social?

Definitivamente, NO, no puedo ser más que un gran represor, un represor mayúsculo: **REPRESOR**.

[nota1] Desearía, para no crear alarma social, aclarar que mi caso es un caso marginal.

Represores mayúsculos, REPRESORES, como yo ya sólo quedan unos cientos y, ciertamente, en un estado cercano a la putrefacción mental. En cambio son miles, cientos de miles, las maestras y maestros progresistas, de *lateralidad supuestamente definida*, que vertebran sus clases, sus contenidos, sus metodologías, sus proyectos educativos, las agrupaciones, los espacios, los materiales, las formaciones de familias, los horarios, las formaciones de más maestras, la atención a la diversidad... entorno a todo lo expuesto en esta mierda de artículo.

[nota2]: Quisiera, quizás ya con un cierto retraso, pedir disculpas a todas y todos los alumnos que han pasado por mis cursos, que han sido REPRIMIDOS por mí, y que espero algún accidente les haya hecho salir del redil del pensamiento único en el que tanto he contribuido con mi discurso vacío, estéril, imparcial y mío por delante nuestro. Mis más sinceras disculpas.

HP (Habemus [re] Pressio)

¿Para cuándo un movimiento de maestras y maestros por la revolución pedagógica?

reprimir conjugar ⇒

tr. Contener,refrenar un impulso o un sentimiento. También prnl.: tuvo que reprimirse para no gritar. Contener por la fuerza el desarrollo de algo: reprimir la libertad.

tr. Hacer presión: oprimir el timbre; estos zapatos me oprimen los pies. Someter a una persona o a una colectividad privándola de sus libertades o por medio de la fuerza y la violencia: algunos gobiernos oprimen al pueblo. Producir algo una sensación de angustia: me oprime el trabajo.

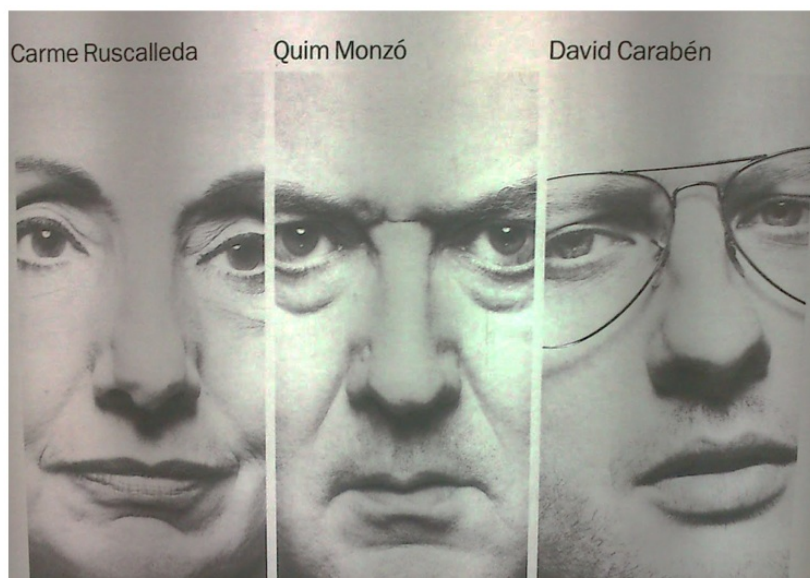

CATALUNYA CAIXA, impulsora de la majoria dels 80.000 desnonaments a Catalunya.

EL CORTE INGLÉS

- Explotació infantil a la Índia (juntament amb Zara, Bershka, Massimo Dutti, H&M, Tommy Hilfiger, C&A..)
- Nova secció de venda de la salut de les persones a través de HM Hospitales.

BANC DE SABADELL

Més de 2.000 milions de beneficis nets.
Seny per folrar-se.

Una visió crítica de la violència des d'un punt de vista marxista

Resum de l'article "Violence" d'Étienne Balibar,
publicat a la revista *Historical Materialism* (2009, pàgs. 99-125)

Laura Sánchez

Això és bàsicament un resum de l'article "Violence" d'Étienne Balibar. Ho he trobat il·luminador per analitzar la situació actual de la violència i per comprovar com en són d'actuals les reflexions que van fer una colla de pensadors fa 150 anys. Entre corxeres [] apunto un parell de comentaris.

Balibar comença parlant del terme *Gewalt*, que podríem traduir a la lleugera com a 'violència' però que resulta que, en alemany, té dos significats que semblen contraposats:

1. La negació de llei o justícia
2. Assumpció de responsabilitat per part d'una institució (en general, l'Estat).

És una dicotomia que, en realitat, esdevé molt pràctica per analitzar la situació de llavors i la d'ara:

1. *Gewalt* és una part del sistema d'instruments polítics i també
2. *Gewalt* és la forma en què la política se civilitza (1), tot disminuint l'element militar per substituir-lo per les institucions.

Aquest doble vessant es trasllada a la lluita de classes (burguesia vs proletariat) i, per tant, la lluita de classes no queda limitada només a l'explotació/subjugació, sinó que aquesta confrontació expressa una necessitat immanent del propi desenvolupament econòmic.

Per **Engels**, hi ha hauria dues maneres d'entendre la violència:

1. La dependència immediata de tota violència organitzada dels seus recursos materials (i dels mitjans de producció corresponents).
2. Les formes socials de la incorporació de les masses a les estructures de la violència institucional, és a dir, la incidència de la lluita de classes dins de les forces de l'Estat mateix.

Per Balibar, aquestes interpretacions no són complementàries, com volia Engels mateix. La primera interpretació prioritza l'economia (la tecnologia) per damunt de la política, però explica el paral·lelisme entre mitjans de producció i mitjans de destrucció.

La segona interpretació és més decisiva per determinar si la noció de 'revolució' es pot aplicar de la mateixa manera a tots els processos de transició cap a un nou mode de producció.

Quan Engels analitza la idea que **Marx** tenia sobre la violència, escull dos punts del seu discurs i n'extreu dues interpretacions.

1. La violència s'incorpora en la cadena de causes i efectes i la tracta com un procés de transformació social en què les classes són els agents, justament per fer comprensibles (i visibles) les condicions de la 'política real' (oposada a una política idealitzada).
2. La violència (organitzada o espontània) que és imprevisible, una dimensió tràgica de la política que la pròpia política alimenta i que fa córrer el risc que desaparegui la política.

Com veurem més endavant, sorprèn que Engels analitzés la idea de violència de Marx només en dos punts del seu discurs.

Si fem una ullada al *Manifest Comunista*, el text conclou que el capitalisme té una dimensió nihilista: la lògica del mode d'explotació burgès porta a destruir les condicions de vida de la gent, per tant, les condicions de la seva existència. Davant d'aquest panorama, només quedaria la opció d'un enderrocament de la burgesia utilitzant la violència.

Tanmateix, més tard, amb la revolució de 1848, **Marx** aprofundeix en el tema i parla de la confrontació entre la maquinària estatal (violència burgesa organitzada) i un procés de revolució permanent amb capacitat per estendre la democràcia directa al conjunt de la societat. Aquesta confrontació es pot observar al llarg de l'Història, en àmbits com l'ecologisme, en què es vascula entre la destrucció del medi ambient planetari i la destrucció del capitalisme [fins i tot el 'capitalisme verd' no s'escaparia d'aquesta dicotomia].

En realitat, la relació entre violència i economia és tan estreta que es pot llegir *El Capital* com un tractat sobre la violència estructural que el capitalisme inflingeix.

D'altra banda, en relació al capitalisme com a procés de destrucció, Balibar també recorda la constant aniquilació de sistemes pre-capitalistes, per exemple, a través de la neteja ètnica i el genocidi o, d'altra banda, a través de la fragmentació del cos humà i el 'compost' psíquic individual.

Marx, doncs, s'inclina a afirmar que aquestes formes de sobreexplotació (més que no pas simplement 'explotació') depenen d'una condició general de violència que ell anomena 'esclavització' col·lectiva de la classe treballadora per part de la classe capitalista. Així doncs, podem

concloure que la visió sobre la violència que tenia Marx era més complexa del que Engels havia pensat.

Marx també ens parla de com la lluita de classes es pot incorporar a la dinàmica habitual del capitalisme a través de les institucions polítiques de la societat burgesa. De cap manera se suprimeix la violència de l'explotació, però en canvi sí que restringeixen l'eclosió d'una confrontació entre el proletariat i l'Estat mateix, que ja no juga cap paper d'intermediari entre les dues forces, sinó que ha pres partit per la classe burgesa. Marx explica com al llarg dels segles XVI i XVIII el capital aconsegueix la força del treball (legalment o il·legal) amb l'estimada coordinació del poder de l'Estat per obtenir els mitjans de producció i "alliberar" el proletariat sense que tingui els recursos. En aquest cas, el *Gewalt* no s'utilitza per reprimir l'extrema violència burgesa a través de les institucions estatals, sinó que, al contrari, l'Estat i el seu *Gewalt* intensifica la violència a través de l'ús cruel de les institucions i lleis estatals.

A partir d'aquí, es procedeix a una fase d'objectivització [és a dir una re-significació] de la força del treball humà com una 'comoditat' (enlloc de la situació d'explotació). A més, ho emmascaren amb la legalitat.

D'altra banda, el capitalisme necessita un 'exèrcit industrial de reserva': els aturats. Això crea una violència inevitable. En aquest sentit, Balibar apunta que el capitalisme actual és, en realitat, *arcaic*...

D'aquí podem concloure que hi ha una fase final de subjugació dels treballadors a través de la forma de 'comoditat'. Potser Marx ho va considerar massa nihilista com per afegir un capítol més a *El Capital*. En tot cas, la hipòtesi d'aquesta comoditat, no porta a una absència de violència (tal com voldria la utopia burgesa) sinó a una violència *que oblida, que és desordenada i malaltissa*. Això es gestiona amb aparells de control i 'gestió de situacions de risc' amb els estris sociopolítics.

Si *El Capital* no acaba d'explicar el final d'aquesta història és potser perquè Marx preferia que fossin els treballadors els que decidissin entre una o altra opció. Balibar enumera tres possibles opcions, segons el que insinua Marx:

1. Exportar la sobreexplotació a "la perifèria de manera que perpetuaria l'acumulació primigènia".
2. Una situació en què l'economia provocaria que la indústria consumís la vida humana.
3. Una societat de control en què l'individu no es veu capaç de ser *subjecte* (protagonista) de la història. La revolució quedaria sempre en un horitzó inabastable.

Finalment, Balibar obre l'última part de l'article afirmant que, per fer una crítica al marxisme, cal tenir present que no es tracta només d'escollir entre diferents opcions teòriques, sinó que la disseminació de teories cal entendre-la pel camí intrínsec de les circumstàncies a la pràctica. Des d'aquest sentit pràctic, hi ha dos grans cicles de lluita que se superposen:

1. **Cicle de lluita anti-capitalista**, des de la Revolució Russa i la Gran Guerra, passant per la revolta del '68 fins a les formes de dominació com l'escola i les presons.
2. **Cicle de lluita anti-imperialista** que es vincula a moviments d'independència o contra el comerç injust amb els països subdesenvolupats.

1. CICLE DE LLUITA ANTI-CAPITALISTA

Hi hauria diferents tendències:

- a) Evolució pacífica del capitalisme al socialisme (English Fabian Society, Bernstein, Jaurès).
- b) Violència revolucionària (Lenin, Rosa Luxemburg, Pannekoek).
- c) Ortodòxia marxista (Keutsky)

Balibar s'atura, però, en alguns dels autors més originals:

- **Sorel**: denuncia la convivència entre fraseologia revolucionària amb pràctica parlamentària i la lluita proletària co-optada políticament. Defensa el guerrer heroic (a l'estil nietzschian) però també el proletariat anti-militarista.
- **Bernstein**: compagina el col·lapse capitalista i la tàctica terrorista per acabar amb el poder amb formes associatives d'autogestió. També reivindica els conceptes de 'ciutadania' i 'lleï' per construir una economia democràtica (cooperatives).
- **Lenin**: veu la guerra imperialista com una oportunitat per començar la revolució, en el sentit d'utilitzar l'empenta violenta com en un efecte boomerang per començar la revolució. Si l'Estat deixa de ser Estat en situacions de crisi, ell també reivindica una intensificació de la lluita de classes durant la dictadura del proletariat. La manera com es faci aquesta intensificació de la violència i la resolució de certes tasques contradictòries ho hauria de solucionar el Partit, amb els seus revolucionaris "professionals". Balibar apunta que la Història ens ensenya que aquestes contradiccions també s'acaben reproduint en el Partit.
- **Gramsci**: defensa dos punts de partida:
 - o Des de dalt, amb el Partit.
 - o Des de baix, alimentant la consciència per ser els subjectes (protagonistes) de la revolució.Gramsci també denuncia una 'revolució passiva' per mantenir l'*status quo*, com va passar a la Revolució Francesa o amb el

Fordisme i la seva 'racionalització de la composició demogràfica'.

Gramsci no és tant un teòric de la violència com de les relacions de forces en què els processos culturals són més importants que la violència en si.

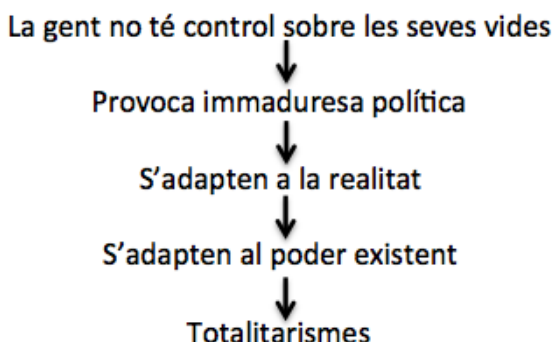
Balibar segueix analitzant històricament algunes reflexions sobre violència:

- **Tronti:** no es pot establir un antagonisme amb l'Estat perquè l'Estat no existeix (és a mans de la burgesia).
- **Negri:** defensa una insurrecció constant per qüestionar l'Estat com a intermediari.
- **Foucault:** repren la violència en tant que transforma el cos del treballador en una eina de producció. També analitza críticament que les revoltes i la il·legalitat tenen una funció estratègica pel funcionament de l'Estat.
- **Hobsbawn:** s'arrisca en qüestionar la frontera entre violència política ("revolta") i violència criminal ("delinqüència"), però només en societats precapitalistes.

2. CICLE DE LLUITA ANTI-IMPERIALISTA

- **Adorno:** proposa dues idees en relació a la violència:
 - o Fa una crítica de l'alienació per veure fins a quin punt podem afirmar que tota una societat està alienada.
 - o Apunta que les personalitats autoritàries es lliguen al poder *per se*.

Aleshores, fa un argumentari que resumim en aquest esquema:

Adorno també fa una crítica del folklore populista que s'utilitza en alguns processos d'emancipació. Per Balibar, Adorno ens ajuda a tenir una visió crítica de com els extrems es toquen. No és que vulgui contenir les lluites d'alliberament del Tercer Món. Només diu que, almenys a Europa, el descobriment de les lluites anti-imperialistes, vistes des del marc marxista, van contribuir a molts activistes d'esquerres a amagar elements de contradicció en la política de la violència.

Balibar continua en el seu article afirmant que, tot i que les lluites anti-imperialistes fan aflorar més el tema de la violència, el cert és que la seva definició no canvia en els seus fonaments: no és una opció, sinó una necessitat. La única possibilitat és reorganitzar-la i reinventar-ne les seves modalitats. Disposem tant la teoria de la guerra del poble de Mao com la guerra de guerrilles de Che Guevara, una bifurcació que provoca debats entre vanguardia i masses. En tot cas, la diferència entre 'guerra' i 'revolució' fa que molts dels discursos necessitin parlar del "nou home" o "el nou país".

Seguint a Freud, "darrera la cortina" (l'escena imaginada o recordada per autorepressió en el subconscient) de la consciència de classe, hi ha una transformació de violència objectiva (explotació i subjugació) a violència subjectiva, que és resultat d'imaginar la 'omnipotència col·lectiva'. Pensant en aquests termes, es fa difícil imaginar la violència sense un efecte boomerang. No obstant, això no elimina la qüestió de la política de la violència. Al contrari, vol dir rellençar-la des d'una base diferent. Calen reobrir debats, com una connexió entre la dictadura del proletariat de Lenin i la desobediència civil de Gandhi que, per cert, només defensa la opció no violenta per pura estratègia, no pas per un tema ètic.

Civilitzar l'Estat és tan complicat com civilitzar la revolució mateixa, però hem de fer plantejaments així si volem descobrir totes les possibilitats del marxisme així com la seva fragilitat.

(1) Balibar utilitza el terme "civilitzar" més com a sinònim de "pacificar" o "regular". Moltes vegades l'empra en el sentit de civilitzar una violència que ha sigut necessària però que, en algun moment, és imprescindible que es suavitzï.

BBVA

Liga de Fútbol Profesional, patrocinada por el banco que más invierte en armamento: casi 2.000 millones de euros (informe SETEM).

MERCADONA

Coaccions als treballadors i venda de productes que posen en risc la nostra salut (carns, cosmètics, etc.)

REPSOL

- Explotació dels treballadors guaraní a Bolívia.
- Deforestació de boscos, herbes medicinals i espècies animals a Argentina.
- A Equador, contaminació de l'aigua a Parcs Naturals i expulsió per la força de comunitats indígenes de les seves terres.

BANCO SANTANDER

Ha pressionat al govern perquè pugui l'IVA enlloc de pujar impostos als més rics, de manera que siguin els més pobres els que paguin la crisi.

Defensem una opció pacífica

Una anàlisi de les 198 formes de lluita no violenta, de Gene Sharp

De la dictadura a la democràcia, publicat per The Albert Einstein Institution (2003)

A.Z.

Sé que aquest és un debat interminable: violència o no, violència com i quan, pacifisme com i quan. Però suposo que la majoria estarem d'acord en què els debats d'estratègia barrejats amb aquests temes tan complexos, cal que es facin sovint.

En realitat, els 198 mètodes que descriu l'autor no són tants... és més una explicació de la complexitat de les formes de lluita. Però malgrat l'efectisme del número "198", el cert és que la classificació és pràctica i interessant:

1. Protesta i persuasió: manifestacions, desfilades, marxes, etc.
2. No cooperació: el boicot, les vagues, l'abstenció electoral, etc.
3. Intervenció: el dejuni, l'okupació no-violenta, el govern paral·lel, etc.

D'altra banda, Sharp defensa un concepte massa tradicional de "dictadura", però si apliquem el que diu de les dictadures a les polítiques econòmiques actuals, trobarem alguna utilitat a l'anàlisi. Especialment il·lumintatiu em sembla l'apartat "dictadors agradables":

En qualsevol promesa que ofereixin els dictadors en un acord negociat, un no ha d'oblidar mai que ells són capaços de prometre qualsevol cosa mentre puguin aconseguir el sometiment de les forces oposidores democràtiques, i després descaradament violar aquests mateixos acords. (pàg. 13)

Només cal afegir a "democràtiques", una cosa com "anti-capitalistes, 15M, marxistes, anarquistes" o el que vulgueu.

O fem un tast d'aquesta altra:

En general, la pau dels dictadors és la de la presó o la tomba. (pàg. 14)

És cert que, a aquestes idees, caldria afegir-ne altres factors diferencials, com la gran influència de la publicitat o la fragmentació de la societat post-fordista. És a dir, li faltaria explicar com el poder aconseguix sometiment no només a través de la força militar, sinó també amb una acceptació total (des dels nazis de Hitler fins als "feliços" consumidors). Però, tot i així, com dèiem, la seva anàlisi de la dictadura s'aplica d'allò més bé al nostre món actual.

Entre les debilitats de les dictadures que exposa, volem destacar-ne les següents:

- ✓ **Els subordinats, temerosos de no poder complaure els seus superiors, poden no proporcionar tots els detalls d'informació que els dictadors necessiten**

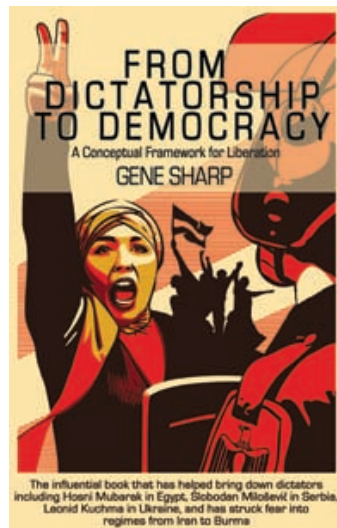
per prendre decisions (pàg. 26). Matisaria "temerosos" afegint-hi "o cabrejats".

- ✓ **La ideologia pot erosionar-se; els mites i els símbols del sistema poden perdre la seva solidesa.** (pàg. 26). La simbologia de l'església s'ha hagut d'adaptar a marxes forçades per no perdre pistonada en el món consumista. Un exemple: el rock cristià que, d'aquesta manera, reactualitza el poder de la creu i el propi llenguatge simbòlic dels creients (*oració, fe, etc.*) per arribar als més joves.
- ✓ **El públic en general pot tornar-se, amb el temps, apàtic o fins i tot hostil al règim** (pàg. 27): aquest és un dels *quids* de la revolució en el que ja treballen molt els moviments socials: com transformar l'apatia en consciència, hostilitat i acció organitzada?

Volem destacar una última cita:

La lluita no violenta requereix d'una pèrdua de por i un control més gran sobre un mateix (...). Això és un element clau per destruir el poder que els dictadors tenen sobre la població en general. (pàg. 33)

Sé que, en ocasions, es defensa que aquesta pèrdua de la por no es produeix a menys que hi hagi una acció defensiva, però el que Sharp proposa és que el teixit organitzatiu és el més fonamental a l'hora de la pèrdua d'aquesta por.

Un dels punts més delicats són les víctimes que apareixen en la lluita no violenta. Per Sharp, la reacció no ha de ser un contraatac, sinó fer més lluita seguint amb la no violència. Un dels reptes d'aquesta organització que proposa és que ha d'anar vinculada a certa consciència no ja dels problemes, sinó del món i la vida en general. De vegades, es veuen les accions violentes com l'única manera de visualitzar un conflicte que està totalment segrestat i censurat en els mitjans de comunicació oficials. El que és evident i el que cal tenir clar és que els grups que realitzen accions defensives estan perfectament organitzats més enllà d'aquesta acció... Massa vegades ens volen vendre que són un grup que "només s'organitza quan es tracta de cremar".

Res més lluny de la veritat. Però aleshores, seguint a Sharp, jo voldria incidir en el fet que la seva força no és tant en la crema de contenidors o en els cops als bancs, sinó en la solidaritat. Penso que és aquí on Sharp incideix. Massa vegades la lluita violenta ha derivat en cops d'Estat i posterior represa del poder per part de l'elit. Més enllà de violència o pacifisme, l'organització sense "grups escollits per la Revolució" és el veritable garant que les accions de violència no derivin al feixisme o altres tipus de dictadura ideològica.

PARLA EL CAP DELS MOSSOS D'ESQUADRA, JOSEP LLUÍS TRAPERÓ

13 cites extretes de l'entrevista als "Matins de Catalunya Ràdio",
emès el 23 d'agost de 2013

<http://www.catradio.cat/audio/750807/Josep-Lluis-Trapero-comissari-en-cap-dels-Mossos>

Objectiu de l'article: posar sobre la taula algunes de les preguntes que poden sorgir al voltant de les seves declaracions.

1. "Un agent que rep una ordre en l'exercici de la seva acció policial i que es limita a seguir el protocol... jo veig complicat que hi hagi una responsabilitat penal per part d'ell (...). Qui ha d'assumir la responsabilitat, en aquest cas, és exclusivament el comandament".

- Quants responsables (comandaments o agents) han estat condemnats per abús policial?
- Donar mastegots "cumplint el deure" i per la via "legal" et deslliura de la teva responsabilitat?

2. "Hi ha pocs agents que prenguin decisions per lliure".

Gairebé 800 agressions policials des de l'inici de la crisi.

3. "El que expressa el llibre "Warcelona" [Pol-len Edicions, 2013] és una realitat només d'uns dies, no pas dels tres o quatre anys dels que parla (...) Conec altres realitats de Barcelona que no tenen res a veure amb aquesta "W" [war, guerra]. Fins i tot, tinc dubtes que hi hagi algo de Barcelona que sigui això. Són fotografies de moments molt concrets, però no donen una imatge del que és aquesta ciutat (...). Parlar d'una Barcelona en guerra és un punt bastant exagerat".

- En què quedem: "és una realitat només d'uns dies" o "tinc dubtes que hi hagi algo de Barcelona que sigui això"?
- Parlar d'una Barcelona en crisi, en conflicte social, de guerra social és exagerat?
- La violència defensiva no reflecteix la crua realitat que estem patint?

4. "La BRIMO té la missió de mantenir l'ordre públic, una gestió més complexa i bastant més desagradida que la gestió del patrutatge (...) Que es conegui i es parli de la BRIMO no és negatiu. La BRIMO protegeix milers de manifestacions cada any a Barcelona en les quals no hi ha cap tipus de problema. Puntualment es produeixen fets greus, aldarulls que no tenen origen en la BRIMO".

- El pressupost de BRIMO i ARRO ha passat de 300.000 euros el 2012 a més de 3.000.000 d'euros pel 2013.
- Les manifestacions necessiten ser protegides? De qui?
- Qui comença realment els aldarulls i les agressions?

5. "Les diferents versions sobre un fet no té a veure amb tapar la veritat (...) la veritat té matisos".

- Quins són els límits dels matisos de la veritat?
- Els matisos de la veritat han d'impedir d'arribar a conclusions concretes?

6. "Els canons d'aigua és una eina més, no substitueix les pilotes de goma".

- Per a què han de servir els canons d'aigua?
- Què implica que no es prohibeixin les pilotes de goma?

(Parlant sobre assalts a domicili)

7. "Una empenta és un acte violent des del punt de vista penal".

- Què són, doncs, des del punt de vista penal, les empentes que dona la policia a manifestants pacífics?

(Sobre la prevenció d'assalts)

**8. “Hem de tenir a la policia com a referent ciutadà per informar de qualsevol cosa que no considerem normal” (...)
“La persona que comunica a la policia no ha de tenir por que publiquem el seu nom ni que hagi d'anar a testificar a cap judici”.**

- *Quin tipus de societat estem construint quan les persones han d'informar de qualsevol cosa que no considerin normal?*
- *Garantir l'anonimat del testimoni no és garantir també una certa arbitrariedad i opacitat en les accions policials?*

(Pla Operatiu Especial Habitatge, conselleria d'Interior)

9. “Aquests plans intensifiquen l'activitat preventiva de la policia, fent identificacions, vigilàncies de llocs determinats i són plans que els tenim actius quan considerem que una tipologia està afectant molt més del que voldríem a la ciutadania”.

- *A què es refereix amb una “tipologia”? A un origen racial concret? A una indumentària concreta?*
- *Quins són els criteris per perseguir a una tipologia de ciutadà en concret?*
- *Quines diferències hi ha entre aquestes vigilàncies i identificacions amb la persecució i repressió de grups marginats socialment?*

(Sobre la Història dels Mossos d'Esquadra)

10. “Els processos i les formes de treball les han construït bàsicament el cos dels Mossos d'esquadra, sense ajut (...). Els sistemes informàtics i els serveis d'intel·ligència han estat dissenyats per gent del cos dels Mossos d'Esquadra (...). Aquest orgull que tenim com a professionals és un repte traslladar-ho a la nostra societat (...).

- *És motiu d'orgull tenir uns sistemes de vigilància i control repressor?*

11. “L'esperit crític és constructiu però ha d'haver-hi un rerefons de reconeixement a nivell social de les coses que fem bé”.

- *Quines coses fan bé els Mossos d'Esquadra?*
- *Què implicaria una societat que donés reconeixement social a les forces armades de seguretat?*

12. “A vegades ens perdem en anècdotes i no ens aturem a reconèixer moltes coses que des dels serveis públics estem fent bé”.

- *A què es refereix amb “anècdotes”? A les accions de moviments socials per reivindicar i lluitar pels nostres drets?*
- *És lícit posar al mateix calaix de “serveis públics” als Mossos, la Justícia, l'Ensenyament i la Sanitat?*
- *Cal una visió crítica dels serveis públics per millorar-ne la seva funció social?*

13. “Hi ha dos grans reptes de millora: les eines d'informació i intel·ligència per prevenir, i l'augment del patrullatge perquè cada cop la gent demana més la policia”.

- *Un augment de la vigilància, de registres d'identificats, de “prevenció” a través de l'ús implícit i explícit de la força... és necessari per a la construcció d'una societat més justa i segura?*
- *On estan les estadístiques conforme la gent demana cada cop més policia? I les estadístiques que demanen més infermeres, més mestres, més subvencions per l'atur?*

Fotografia durant l'entrevista a Catalunya Ràdio.

Jose Lluís Traperó, ha rebut formació de l'FBI a Quantico.

Esquitxat de corrupció el 2011 pel cas Macedònia, ara segueix la cortina de fum de CiU i ERC dient que “no tenen por” si al final han de defensar el país d'un atac de Madrid. Una cerca de simpatia populista ben calculada.

CÒMIC MANGA

Un manga sobre "El Capital" de Karl Marx, editat per Herder

El fil conductor és la història d'un noi que té un negoci familiar però, en contra de l'advertència del seu pare, decideix seguir els consells d'un inversor per començar una petita fàbrica. Amb aquest punt de partida, el llibre comença explicant conceptes com la força de treball, els diners o els diferents tipus de plusvàlua. Això s'intercala amb un parell d'històries d'amor característiques del gènere *shōjo* amb trets del *shōnen*. El manga es divideix en dues parts: a la primera, parla del primer llibre de *El Capital* i, a la segona part, parla del segon i tercer llibre (aquí és on un simpàtic i punyent Engels entra de narrador...).

FOTOGRAFIA

Warcelona, una història de violència

El fotoperiodista Jordi Borràs fa un recull de 50 moments entre 2009 i 2013 aconseguint un relat visual de la lluita dels moviments socials. Un treball de camp que descriu com els ciutadans són golpejats en una societat on els mitjans lliures són multats i denunciats per govern i grans empreses. Un relat que es contraposa al "gran relat" dels telenotícies i els documentals oficials per donar cabuda a una altra cara de la Història contemporània de la ciutat.

una altra cara de la Història

CINEMA

Un grupat d'anarquistes assassinen a directors de multinacionals, però...

The East (2013) ens presenta un argument força atractiu: un grup d'anarquistes està assassinant a directors de multinacionals. Des de la mirada d'una ex-agent de l'FBI, ens anem endinsant i descobrint qui hi ha al darrere dels atemptats. La premissa és interessant també perquè podria plantejar qüestions com *el grup*, *l'assemblea* o els límits de la violència defensiva. Però el que ens trobem és amb una colla de "bosquimans", vivint al bosc, presentant els seus ideals com una alternativa inviable i força alienant de

la realitat. S'agraeix presentar, en una pel·li tipus Hollywood, l'acció d'un grup, la dificultat de presa de decisions i el debat tant en el discurs com en l'acció. Però, a mesura que avança la pel·lícula, ens queda una panoràmica molt simplificada dels *okupes*, dels *hippies*, dels *anti-sistema*... La gota que vessa el got és comprovar que els anarquistes estan duent a terme venjances personals i que, per tant, el discurs ideològic es converteix en una rabieta de nen petit. Finalment, hi ha una condemna de l'ús de la violència: si bé és enriquidor perquè presenta diverses maneres d'enfrontar-se al sistema, decep que, pel tipus de guió i direcció, sembla que es vulgui relacionar l'opció violenta amb un malestar psicològic personal que no té a veure amb la crua realitat social de les multinacionals (i això que a Hollywood, des de la seva característica doble moral, hi ha força exemples de crítiques a multinacionals). Recomenable per als que busquen alguna cosa diferent del cinema comercial, sense passar-se...

El club de la lluita (1999)

Criticada per alguns com una "apologia del feixisme", *El club de la lluita* fa un tractament de la violència polèmic on s'estableix una relació entre la violència del sistema (l'esclavisme laboral, la publicitat, els grups d'autoajuda, el consum, la imatge, etc.) i la **contraviolència** que genera en la psicologia del protagonista. Deixant de banda que la pel·lícula és un altre producte de Hollywood destinat a les súpervenes, el cert és que ha commocionat a una generació **desencantada amb l'estil de vida imposat**, fins i tot amb

la proliferació de refranys moderns basats en el film, com "la primera regla del *Club de la lluita* és no parlar del *Club de la lluita*" o "Sóc el conducte biliari rabiós de Jack". Tot i que el guió ha suscitat interpretacions budistes, nietzchianes i marxistes, cal ser crítics amb l'element masculí i amb l'aparença de la bellesa física musculada del protagonista. És cert que els altres membres del grup tenen una fesomia diversa, però els protagonistes són guapos. Fins i tot Versace ha creat una línia de roba inspirada en la pel·lícula... Per acabar, resulta que tot són homes. **Potser és que les dones no tenen dret a la ràbia?** No obstant això, darrere d'aquesta pluja de testosterona, trobem una anàlisi crítica de la realitat amb una rèplica que acaba sent organitzada col·lectivament i -el més inèdit de tot en un guió yanqui- es porta a les últimes conseqüències. Podem trobar a faltar que ens expliquin com podria ser la societat en un món "post-Mayhem", però tota una sèrie de perles sobre Ikea, el menjar ràpid, els cosmètics, l'autoajuda postissa o l'esclavitud laboral, ens deixen ben clar què és el que no va bé, segons el director David Fincher i l'autor del llibre, Chuck Palahniuk que, per cert, va arribar a declarar que **la pel·lícula és millor que el seu llibre!** Tot un exemple d'humilitat que, alhora, ens pot fer reflexionar sobre la superioritat absoluta i eterna de la literatura sobre el cinema. El 25 de maig de 2009, un jove nord-americà va posar una bomba a un Starbucks inspirat per la pel·lícula (NY Times, 15/7/09). **El cinema comercial, de vegades, ensenya alguna cosa interessant.**

El Cinema Girona sobreviu, el Lauren Gràcia tanca... i nou cinema a Sants!!

Aquest estiu s'han vist canvis en els cinemes de Barcelona. Destaquem l'obertura d'un nou cinema a Sants, *Zumzeig*, que projectarà pel·lícules d'autor, al carrer Béjar 53.

Curiosament, a Gràcia, el Lauren Gràcia ha hagut de tancar perquè ja no arribaven als beneficis desitjats. La paradoxa és que els cinemes Girona sobreviuen llençant bonus d'entrades mentre mantenen una cartellera de cinema força independent del circuit comercial. No deixa de sobtar una mica que un cinema d'una gran empresa, com els Cinemes Lauren, hagi hagut de tancar. Vet aquí que molts dels graciencs de la zona s'han sentit un punt nostàlgics quan ara veuen la reixa posada, molts recordant més l'antic cinema Texas, quan es projectaven dues pel·lícules per 300 pessetes (2 euros) i t'hi podies trobar a vagabunds que entraven per no passar fred o l'aroma a xoriço i truita de les famílies que portaven als seus fills a veure "Karate Kid" o "Willow". Cada cop desapareixen més cinemes i van sobrevivint els petits, fins i tot algun, com el de Sants, que aposta per un públic que potser li serà més fidel. Adéu també als cinemes Urgell, mentre els Verdi cada cop aposten més per les pel·lícules comercials de Hollywood o les pel·lícules comercials *indies*, que també n'hi ha, i que a Gràcia dóna bon aliment audiovisual als *pijo-progres*. Esperem que el Zumzeig de Sants i els Girona de Gràcia mantinguin una certa qualitat, per ampliar la diversitat d'opcions, des d'un cinema comercial de qualitat que ja ens trobem de sobres, amb un cinema alternatiu veritablement independent que sembla que encara pot subsistir.

CINEMA SOBRE VIOLÈNCIA: alguns títols més

És impossible fer un ràpid repàs per pel·lícules que tractin la violència en diferents aspectes, des de la violència policial, la violència dels governs i empreses o la pròpia violència humana en general. Farem, doncs, un petitíssim tast de diversos títols que potser no són coneguts o sorprèn el seu missatge.

- **SALÓ O LOS 120 DÍAS DE SODOMA (1976)**: Pasolini fa un retrat duríssim en una situació estrambòtica que pot recordar a Buñuel. S'ha d'estar amb un estat anímic fort per veure-la. Una obra mestra sobre la pèrdua de la innocència i de consciència.
- **OLDBOY (2003)**: considerada per la major part de crítics, de moment, com la millor pel·lícula del segle XXI, el coreà Park Chan Wook explora els límits tabús de la moral, els remordiments de consciència, la venjança i, per descomptat, la violència (un tema que el cinema coreà sap explorar amb un lirisme exquisit). Cada plànol, cada nota musical i cada moment interpretatiu encaixen de manera tan perfecte que et sents temptat de pensar que la genialitat és casual.
- **IN TIME (2011)**: sorprenent pel·lícula comercial d'acció, sobre la violència que representa la desigualtat social, el repartiment de riquesa i l'alienació. Ideal per encetar debat amb cinèfils de Hollywood no activistes.
- **LA NARANJA MECÁNICA (1971)**: per què les masses poden ser capaces d'arribar a recolzar i lluitar pel feixisme? Kubrick ens delecta amb unes reflexions complexes sobre la violència que engendra més violència. L'argument evoluciona des de la cruesa violenta del propi sistema fins a una crítica mordaç de les formes violentes per aturar el que es considera "bogeria" i com això multiplica dramàticament els resultats.
- **EL PATIO DE MI CÁRCEL (2008)**: un retrat bastant realista sobre les conseqüències nefastes de la reclusió i la ineficàcia de les presons per la rehabilitació social. En aquest cas, a més, es tracta des del punt de vista de les dones, com, en un context hostil, un grup de persones pot arribar a trobar respostes i un cert sentit a través del teatre i la cooperació.
- **SOPHIE SCHOLL (2005)**: pel·lícula alemanya sobre una activista en el moviment de resistència contra els nazis a Alemanya. Més que els interrogatoris, és interessant l'organització i agitació del món universitari.
- **OLGA (2004)**: *biopic* brasiler (hi ha més cinema brasiler que "Cidade de Deus") sobre Olga Benario, jueva alemanya i activista comunista. Una mica "cliché", però amb un bon retrat emotiu de la situació política abans i durant l'època nazi.
- **V DE VENDETTA (2006)**: molt criticada per l'autor del còmic original, Alan Moore, la pel·lícula se centra massa en la figura de l'heroi, tot i que també té un missatge col·lectiu final potent. La màscara és tot un símbol dels moviments socials.
- **TIEMPOS MODERNOS (1936)**: d'una actualitat tràgic, obra d'un dels grans artistes de la Història: Charles Chaplin.
- **WATCHMEN (2009)**: basada en el que, segurament, és el millor còmic de la Història (d'Alan Moore, altre cop). La pel·lícula ens proposa un debat moral i estratègic sobre les estructures del poder vertical i la dificultat de controlar-lo. Va fer famosa la frase "Qui vigila als vigilants?" (tot i que és original d'un poeta llatí).
- **LA OLA (2008)**: apartem-nos per un moment de les típiques pel·lis de Hollywood de conflictes a l'aula. Aquesta conta almenya ens proposa una reflexió de la violència des del mateix sistema educatiu i, per tant, anant més enllà de la pròpia escola. No ens trobem només amb uns adolescents vulnerables, sinó també amb uns adults que fàcilment poden caure en el camí del feixisme.
- **EL RESPLANDOR (1980)**: malgrat ser "només" una cinta de terror, el film també es pot entendre com una al·legoria sobre la violència domèstica on Jack Nicholson intenta imposar les normes del que ell entén com a vida familiar. Fixeu-vos com tot el seu discurs terrorífic està carregat amb una ironia plena de falsos valors familiars cap a la seva dona i el seu fill.
- **AMERICAN HISTORY X (1998)**: potser la millor interpretació d'un dels grans actors de la Història, Edward Norton. La seva actuació sosté, de principi a final, tot el dramatisme de la pel·lícula.

Selecció de *pomes*

A càrrec de RMF i Dr. Salvito

Els expulsats

Els expulsats de la societat formen
una societat encara més gran
que la societat de la qual han estat expulsats.
Però no es diu societat.
Es diu bossa
de marginació estrictament prevista,
inapel·lable,
necessària
perquè la societat realment digna d'aquest nom
cresca i progresse
fins a extrems mai abans coneguts,
celestials,
mirífics.
Car, com tots sabem,
la defecació és absolutament imprescindible
perquè un cos cresca i progresse
com cal
i a ningú se li ocorre dir a la merda cos
per molt enorme i nombrosa que aquesta siga.
Senzillament,
s'intenta no mirar-la i,
amb la satisfacció de qui es desfà
d'un llast inútil i lleig que frena
el seu benestar i les glorioses
perspectives de creixement i de progrés
que al davant se li obrin,
estira
despreocupadament
de la cadena.

Marc Granell, *Antologia reunida* (1976-1999)

Batalla de las madres

[...] ¡Ahí tenéis, viles, mediocres, siervas,
feroces, a vuestras pobres madres!
Que no sienten vergüenza al saberos
-en vuestro odio- incluso altivos
en este valle de lágrimas.
Así es cómo os pertenece este mundo:
hermanados en pasiones opuestas,
o patrias enemigas, por el profundo rechazo
a ser distintos, a responder
del dolor salvaje de ser hombres.

Batalla delle madri

[...] *Ecco, vili, mecliocri, servi,
feroci, le vostre povere madri!
Che non hanno vergogna a sapervi
-nel vostro odio- addirittura superbi,
se non è questa che una valle di lacrime.
È così che vi appartiene questo mondo:
fatti fratelli nelle opposte passioni,
o le patrie nemiche, dal rifiuto profondo
a essere diversi: a rispondere
del selvaggio dolore di esser uomini.*

PPPasolini

Tant de bo s'haguessin quedat

4

Sorely MacLean. Un miratge. Un cérvol en una carena al desert occidental per sobre dels tancs calcinats.

Would they had stay'd

4

Sorely MacLean. A mirage. A stag on a ridge
In the western desert above the burnt-out tanks.

Seamus Heaney

Ciutat sense nom

En la Vall de la Mort pensava en les maneres de pinçar els cabells,
En la mà que movia els reflectors en el ball estudiantil
A la ciutat on ja no ateny cap veu,
Els minerals al judici no sonaven.
Un gra de lava rodolava amb un murmuri.
En la Vall de la Mort brilla la sal en el fons del llac sec.
Defensa't, defensa't, diu el bombardeig de la sang.
De la fútil roca sòlida no hi ha cap saviesa. [...]

Czeslaw Milosz

L'assassina

La mort correcta ja està escrita.
N'ompliré la necessitat.
El meu arc està tens.
El meu arc està preparat.
Jo sóc la bala i el garfi.
Estic dreta i a punt.
Amb la vista l'esculpeixo
com una escultora. Modelo
la seva última mirada vers tothom.
M'enduc els seus ulls i l'os del
seu cervell en totes les posicions.
Conec el seu sexe de mascle i
el ressegueixo tot ell amb l'índex.
La seva boca i el seu annus són un.
Sóc dins el centre sensorial.
Un tren subterrani viatja a través del meu arc.
Tinc un forrellat de sang
i me l'he fet meu.
Amb aquest home m'apodero
del seu destí i amb aquesta pistola
m'apodero dels diaris i
amb la meua calor m'apoderaré d'ell.
Es tombarà vers mi i enfora li cauran
les venes com criatures... Dóna'm
la seva bandera i el seu ull.
Dóna'm la seva dura carcassa i el seu llavi.
Ell és el meu mal i la meua poma
i el duré a casa.

Anne Sexton

Proper número de Brogit!!

Brogit Número 2 · Gener 2014

El turisme: què ens dóna i què ens treu?

Si vols col·laborar, envia'ns el teu article a brogit@riseup.net

Digues la teva!!!

Podeu llegir el número 0 de Brogit al nostre blog:

<http://brogitfanzine.wordpress.com>